Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 240 (4638). 22 октябрь 1981 й. ПАЙШАНБА.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Ривожланган социализмнинг имкониятларидан, мамлакатнинг ишлаб чиқариш ва фан-техника потенциалидан тўлиқроқ фойдаланингиз!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ—УЛУҒ ОКТЯБРГА

ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ЗАРБДОРЛАРИГА

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси тўғрисида»ги қарорига биноан ишчилар, колхозчилар, инженер-техник ходимлар, мутахассислар ва хизматчиларни мукофотлаш учун «Ўн биринчи беш йиллик зарбдори» деган ягона Умумиттифоқ нишони таъсис этилди.

ВЦСПС Президиуми ва СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети 25 сентябрь куни нишон тўғрисидаги Низомни тасдиқладилар.

Ягона Умумиттифоқ «Ўн биринчи беш йиллик зарбдори» нишони билан иш самарадорлиги ва сифатини оширишда юксак кўрсаткичларга эришган, топшириқларни ва социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажарган саноат, ишлаб чиқариш, илмий ишлаб чиқариш, хўжаликлараро, аграр-саноат бирлашмалари ва бошқа бирлашмаларнинг, уларга қарашли ишлаб чиқариш муассасаларининг, корхоналар, қурилишлар, колхозлар, совхозлар, илмий тадқиқот, лойиҳа, конструкторлик ташкилотлари ҳамда бошқа ташкилот ва муассасаларнинг, олий ўқув юртларининг ишчилари, колхозчилари, инженер-техник ходимлари, мутахассислари ва хизматчилари мукофотланади.

Нишон билан иттифоқ қарамоғидаги корхоналар ва ташкилотларнинг ходимлари — СССР министрлиги, идораси ва касаба союз Марказий Комитетининг биргаликдаги қарори ёки уларнинг топширувига мувофиқ — иттифоқ қарамоғидаги (территориал жиҳатдан республикалар ва областларда жойлашган) бош бошқарма ва тегишли республика, ўлка, область касаба союзлари советининг қарорига биноан; иттифоқ-республика ва республика қарамоғидаги корхона ҳамда ташкилотларнинг ходимлари — иттифоқдош республика министрлиги, идораси ва касаба союзи республика комитетининг ёки касаба союзлари советининг биргаликдаги қарорига (РСФСРда—РСФСР министрлиги, идораси ва касаба союз Марказий Комитетининг биргаликдаги қарорига) мувофиқ мукофотланадилар.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги системасидаги колхозчилар, совхозларнинг ходимлари, бошқа корхона ва ташкилотларнинг ходимлари область (ўлка) ижроия комитети қишлоқ хўжалиги бошқармаси (ишлаб чиқариш бошқармаси) билан қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи область (ўлка) комитетининг биргаликдаги қарорига, областларга бўлинмаган иттифоқдош республикаларда — иттифоқдош республика қишлоқ хўжалиги министрлиги (Молдавия ССРдаги колхозчилар—республика колхозлар кенгашининг биргаликдаги қарорига) ва қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи республика комитетининг биргаликдаги қарорига мувофиқ; автоном республикаларда — автоном республика қишлоқ хўжалиги министрлиги билан қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи область комитетининг биргаликдаги қарорига мувофиқ; автоном республикаларнинг министрликларига ва РСФСРдаги область (ўлка) ижроия комитетларининг бошқармаларига бевосита бўйсунувчи маҳаллий ва озиқ-овқат саноати, уй-жой-коммунал хўжалиги ва аҳолига маиший хизмат корхоналари ҳамда ташкилотларининг ходимлари АССР Министрлар Совети ёки область (ўлка) ижроия комитети билан касаба союзлари область (ўлка) советининг биргаликдаги қарорига биноан нишон билан мукофотланадилар.

Область (ўлка) ижроия комитетларига бўйсунган ҳамда бирон-бир министрлик, идорага бўйсунмайдиган корхона ҳамда ташкилотларнинг ходимлари — область (ўлка) ижроия комитети билан касаба союзлари область (ўлка) советининг биргаликдаги қарорига мувофиқ, СССР Фанлар академиясининг ёки иттифоқдош республикалар Фанлар академияларининг бўлимлари, илмий марказлари ва филиаллари составига кирувчи илмий муассасаларнинг ходимлари — бўлимлар, илмий марказлар, филиалларнинг президиумлари билан касаба союзлари область (ўлка) советининг биргаликдаги қарорига мувофиқ нишон билан мукофотланадилар.

«Ўн биринчи беш йиллик зарбдори» ягона Умумиттифоқ нишони билан мукофотлаш тўғрисида бирлашмалар, корхоналар, қурилишлар, колхозлар, совхозлар, илмий тадқиқот, лойиҳа, конструкторлик ва бошқа ташкилот ҳамда муассасаларнинг, олий ўқув юртларининг маъмурияти (правлениеси), касаба союз комитети ва комсомол комитети биргаликда илтимоснома тақдим этадилар. Мукофотга тақдим этиладиган кишиларнинг рўйхатларида фамилияси, исми, отасининг исми, бажараётган иши ҳамда йиллик ва беш йиллик план топшириқларини, социалистик мажбуриятларни қандай бажарганлиги тўғрисидаги қисқача маълумотлар кўрсатилади. Рўйхатлар тегишли министрликлар, идораларга ёки область (ўлка) ижроия комитетларига юборилади.

Нишон меҳнаткашларнинг йиғилишларида, ишлаб чиқариш илғорларининг слетларида тантанали вазиятда топширилади. Мукофотланган кишига нишон билан бирга белгиланган нусхадаги гувоҳнома, эсдалик совға ёки пул мукофоти топширилади. Мукофотланган кишининг меҳнат дафтарчасига тегишли ёзув киритилади. Нишон кўкракнинг ўнг тарафига тақилади ҳамда орден ва медаллар пастига жойлаштирилади.

«Ўн биринчи беш йиллик зарбдори» ягона Умумиттифоқ нишони билан беш йиллик давомида бир марта мукофотлаш мумкин.

(ТАСС).

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

21 ОКТЯБРГА ҚАДАР РЕСПУБЛИКАМИЗДА 4 МИЛЛИОН 419 МИНГ 203 ТОННА ПАХТА ТАЙЁРЛАНДИ. ШУНИНГ 2 МИЛЛИОН 664 МИНГ 659 ТОННАСИ МАШИНАЛАР БИЛАН ТЕРИБ ОЛИНДИ. ЎТГАН КУНИ ТАЙЁРЛОВ ПУНКТЛАРИГА 68 МИНГ 230 ТОННА ПАХТА ЕТКАЗИБ БЕРИЛДИ. ШУНИНГ 50 МИНГ 581 ТОННАСИ МАШИНАЛАР БУНКЕРИДАН БЎШАТИЛДИ.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙИЧА БИР КУНДА 1,17 ПРОЦЕНТ, МАВСУМ БОШИДАН БУЁН 75.67 ПРОЦЕНТ МИҚДОРИДА «ОҚ ОЛТИН» ТАЙЁРЛАНДИ.

Кунлик ўсишда Қорақалпоғистон автоном республикаси, Хоразм ва Самарқанд областлари олдинда боришмоқда. Шу куни ҚҚАССР бўйича 2,71 процент, Хоразм области бўйича 2,65 процент, Самарқанд области бўйича 2.17 процент миқдорида пахта тайёрланди.

Мавсум бошидан буён пахта тайёрлаш топшириғини Тошкент области 105,40, Бухоро области 91.26, Жиззах области 89,02, Сирдарё области 86,58, Қашқадарё области 83,27, Наманган области 77,63, Фарғона области 74,65, Сурхондарё области 74,21, Хоразм области 66,68, Андижон области 64,92, ҚҚАССР 56,19 ва Самарқанд области 54,91 процент бажарди.

ОДОБ-АХЛОҚ ҲАҚИДА

оқшом суҳбатлари

ТАРБИЯ ВОСИТАСИ

Болалар телевизион кўрсатувларининг ҳаммасини бетўхтов ва беўлчов томоша қилаверишлари тўғрими? Хўш, бунинг оқибати нима бўлади? Педагогика фанлари кандидати М. Аҳмедованинг юқоридаги сарлавҳали мақоласида ана шу саволларга батафсил жавоб қайтарилади.

«ИНСОН—ҲАЁТ ГУЛТОЖИ»

Бугун шу анкета саволларига Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Буолма Жўраеванинг жавоблари эълон қилинмоқда.

СИЗГА ЭҲТИРОМ, УСТОЗ!

Журналист Н. Алимовнинг мақоласида ишчи номини улуғлаб барчанинг ҳурмат-эҳтиромига сазовор бўлган ҳамшаҳаримиз — Тошкент трактор заводининг ишчиси Обид Ибодовнинг меҳнат фаолияти ҳақида ҳикоя қилинади.

ИЗЗАТ ТИЛАБ, ИЗЗАТИНГДАН АЙРИЛМА

Газета мухбири Т. Расулевнинг шу сарлавҳали мақоласида камтар кишилар улуғланади, манмансираб кетган, иззатталаб кишилар танқид ўти остига олинади.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 21 октябрь куни Кремлда ГФРнинг Шимолий Рейн-Вестфалия ўлкаси бош министри, Германия социал-демократик партияси Президиумининг аъзоси Йоханнес Рауни қабул қилди. Й. Рау РСФСР Министрлар Советининг таклифига биноан Совет Иттифоқига келган.

Бўлиб ўтган суҳбат Совет —Ғарбий Германия муносабатларининг ва ҳозирги халқаро аҳволнинг актуал масалаларига бағишланди.

Суҳбат ошкора, дўстона вазиятда ўтди.

◆ ФУТБОЛ

Европа қитъаси совринлари учун

Кеча тўрт совет командаси Европа қитъасининг турнирларидаги навбатдаги босқич учрашувларини ўтказдилар.

Ростов армиячилари Кубок эгалари Кубоги турнирида ўз майдонларида Ғарбий Германиянинг «Эйнтрахт» командасини қабул қилдилар. Учрашув 1:0 ҳисобида майдон эгаларининг ғалабаси билан тугади. Ягона тўпни меҳмонлар дарвозасига 50-минутда Яшин киритди.

УЕФА Кубоги учун турнирда Москванинг «Спартак» командаси Ғарбий Германиянинг яна бир вакили «Кайзерслаутерн» командасини қабул қилди. Бу учрашувда ҳам совет футболчилари ғалаба қозондилар. Ҳисоб — 2:1. Тўпларни меҳмонлар дарвозасига Радионов ва Гаврилов киритди. Ягона жавоб тўпини Дасаев ҳимоя қилган дарвозага учрашув тугашига 8 минут қолганда Функель киритди.

Ана шу икки учрашувда совет футболчилари ғалаба қозонган бўлишларига қарамай улар турнирнинг навбатдаги босқичига чиқишлари бирмунча қийин бўлса керак. Чунки ГФР командалари ўз майдонларида ниҳоятда кучли ўйнашади.

Европа чемпионлари Кубоги турнирида Киевнинг «Динамо» командаси Венада маҳаллий «Аустрия» командаси билан учрашиб, 1:0 ҳисобида ғалаба қозонди.

Франциянинг «Бастия» ва Тбилисининг «Динамо» командалари ўртасидаги Кубок эгалари Кубоги учун биринчи ўйин 1:1 ҳисобида тугади.

Шу куннинг репортажи

ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШИНГ

- КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ — ОКТЯБРЬ РАЙОНИГА
- «УЛКАН ҲАШАР»НИНГ ЮТУҚ ВА КАМЧИЛИКЛАРИ
- ҚОЛОҚЛИККА БАРҲАМ БЕРАЙЛИК

Одатда Тошкент областининг Калинин номли колхози территориясида чўчқачилик комплексини бунёд этаётган шаҳар ташкилотларининг вакиллари планерка ўтказадиган кенг шийпон бугун одатдагидан ораста ва шинам.

Шовқин тугагач Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Б. Ғ. Халилов Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, Тошкент область касаба союзлари Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ шаҳар комитетининг «Тошкент шаҳар ижроия комитети умумий овқатланиш бошқармасининг чўчқачилик комплексини бунёд этиш ва ишга тушириш бўйича топшириқларни муддатидан илгари бажариш учун шаҳар социалистик мусобақасининг 1981 йил III квартали якунлари тўғрисида»ги қарорини ўқиб эшиттиради.

Шаҳар партия комитетининг секретари гулдурос қарсаклар остида кўчма Қизил байроқни социалистик мусобақа ғолиби — Октябрь районига топширади.

Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари О. С. Расулов мукофотни қабул қила туриб, район меҳнаткашлари иш суръатини бундан кейин ҳам пасайтирмайдилар, белгиланган иш ҳажмини шу йилнинг охиригача тугаллаш юзасидан берган ваъдаларининг устидан чиқадилар, деб ишонтиради.

Байроқ топширилганидан ўн минут ўтгач район партия комитетининг секретарини биз қурилиш майдонида учратдик. Бу ерда меҳнат қилаётганлар шаҳримиз энг йирик районлардан бирининг раҳбарлари бу ерда тез-тез бўлиб туришига кўникиб қолишгани сезилиб турибди.

О. С. Расулов билан бирга биз Октябрь районининг мутахассислари, ишчи ва хизматчилари кучи билан бунёд этилаётган блоклардан бирининг хоналари бўйлаб ўтамиз. Хоналар деярли тайёр, ҳозир жадал суръатлар билан ускуналарни монтаж қилиш ишлари олиб бориляпти. Енгил металл конструкциялари ниҳоятда бежирим ишланган. Озуқа ташиладиган линиялар уларни оралаб худди темир йўл изидек ўтади. Мазкур линия, бошқа — чиқиндиларни тўплайдиган ва ташийдиган линия сингари тўла механизациялаштирилади. Бу ерда қурилиш техникумининг талабалари меҳнат қилишяпти. Улар чиқиндилар ташиладиган қувурларга гидроизоляция қоплашяпти.

Юқорида, яъни шифт ва том ёпилаётган ерда монтажчилар «ҳукмрон». Улар бир йўла қурилиши Октябрь районига топширилган икки блокда меҳнат қилишяпти. Шуни айтиш керакки, улар зарбдорларча меҳнат қилишмоқда: ўз участкаларида биринчи бўлиб, тўсиқларни монтаж қилишга киришдилар. Шубҳасиз бу ишларни биринчи бўлиб тугаллайдилар.

Куйбишев райони меҳнаткашлари бунёд этаётган чўчқачилик комплексининг бошқа хоналарида ҳам қурилиш ишлари жадал олиб бориляпти. Мусобақа якунлари бўйича ана шу район вакилларининг иккинчи ўринни эгаллаганликлари тасодифий эмас.

Мана биз Октябрь ва Куйбишев районлари меҳнат қилаётган ердан бошқа блокларга — Тошкент шаҳар ижроия комитети умумий овқатланиш бошқармаси чўчқачилик комплексининг қурилаётган иккинчи навбати таркибий қисмига ўтамиз. Акмал Икромов, Ҳамза ва Сергели районлари бунёд этаётган блокларда ускуналарни монтаж қилиш тезкорлик билан олиб борилаяпти деб айтиб бўлмайди. Кузги ёғингарчиликлар бошлангунга қадар бу ерда хоналарни қуриб бўлиш, қурувчилар айтганидек тўсиқ панелларни ўрнатишга улгуришса яхши бўлар эди.

Қурилишдаги бир-бирига зид ана шундай икки манзаранинг сабаби шаҳар учун ниҳоятда муҳим бўлган чўчқачилик комплексининг қурилишига турлича ёндошишнинг оқибатидир.

Шаҳар қурилиш штабининг мажлисида қолоқ ташкилотларнинг раҳбарларидан графикнинг бузилмаслигини назорат қилиш қаттиқ талаб қилинди ва энг муҳими конкрет тадбирлар белгиланиб, йўл қўйилган камчиликларни тугатиш учун қолоқларга бериладиган конкрет ёрдамлар белгиланди. Энди йил охиригача бир ярим миллион сўмликдан зиёд капитал маблағни ўзлаштириш учун бутун куч-ғайратни сафарбар этиш лозим.

— Вазифа ниҳоятда мураккаб, — дейди бунёд этилаётган объект бирлашган дирекцияси директорининг ўринбосари Алексей Ли, — лекин бошқа районларнинг коллективлари ҳам Октябрь ва Куйбишев районларининг тажрибаларидан фойдаланишса бўлади.

Ана шу тажриба ҳақида батафсил тўхталиб ўтса арзийди. Октябрь райони объектларини бош пудратчи — Ўзбекистон ССР нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитетининг ремонт-қурилиш бошқармаси олиб боряпти. Бошқарма раҳбарлари учун муҳим қурилишда бевосита ҳозир бўлиш, шу ернинг ўзида, район партия комитети ва район ижроия комитети билан яқин алоқада таъминот, қурилиш, уни кадрлар билан таъминлашга доир актуал масалаларни ҳал этиш одат тусига кириб қолган.

Сабаби ушбу қурилиш ҳашар йўли билан бунёд этиляпти. Ҳар бир корхона ва ташкилот ана шу қурилиш учун график бўйича ишчи кучини ажратади. Шундай экан, бош пудратчи вакилларининг ҳамма нарсадан хабардор бўлишлари, ким ва қаердан ишга келишини олдиндан билиш, улар учун олдиндан иш ҳажмини тайинлаб қўйиш, ёрдамчи-пудратчи ташкилотлар билан ҳамкорликда ишлаш катта аҳамиятга эга.

Иш куни тугаганидан сўнг кечқурун биз Октябрь район партия комитетида, кундузи қурилишда учратган кўпчилик кишилар билан учрашдик. Район штабининг раиси, район партия комитетининг биринчи секретари О. С. Расулов комплексни бунёд этишда иштирок этаётган районнинг барча ташкилотлари вакиллари билан навбатдаги планеркани ўтказди. Яқин кунларда қурилишга ёрдам берадиган коллективлар аниқланди, бугун ва эртага зарур бўлган мутахассислар ҳисобга олинди. Қурилишга материаллар ва ускуналарни муддатидан илгари етказиб беришнинг имкониятлари кўриб чиқилди. Бир сўз билан айтганда район партия комитети унга ишониб топширилган иш участкасининг чинакам раҳбари ва ташкилотчисидир.

...Чўчқачилик комплексини бунёд этишда шаҳарнинг барча районлари иштирок этмоқда. Қурилишга ўнлаб ташкилотлар, мутахассислар, ишчилар, материаллар билан ёрдам беришмоқда. Ана шу «улкан ҳашар»га масъулият билан ёндошилаётган ерда ишлар яхши, графикдан ўзиб олиб борилмоқда.

Чиройли безатилган кўрсаткичлар тахтасида ҳар куни ва шаҳар қурилиш штабининг сайёр мажлисларида кунора шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари К. П. Дулин раҳбарлигида районлар ўртасидаги мусобақага оператив якун ясалади, иш графигининг бажарилиши кўриб чиқилади. Шу билан бирга меҳнатда ўрнак кўрсатганлар ҳам ёддан чиқарилаётгани йўқ. Жумладан, Октябрь районига кўчма Қизил байроқ берилиши ҳақидаги қарорда ишлаб чиқариш илғорига бозор фондидан сотиш учун битта енгил автомобиль машинасини ажратиш, Нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси давлат комитетининг ремонт-қурилиш бошқармаси коллективини мамлакатимиз бўйлаб бешта туристик путевка, приёмник ва кутубхонача билан мукофотлаш тўғрисидаги сатрлар ҳам бор.

Бу — меҳнатга яраша берилган мукофотдир. Ана шундай илғорларга бошқалар ҳам тенглашиши керак. Шаҳримизнинг кўпгина корхоналари ва ташкилотларининг кучи билан бунёд этилаётган муҳим қурилиш муддатида тугалланиши лозим. Чунки иккинчи навбат ишга туширилиши билан комплекснинг қуввати 20 минг бошга етади. Бу областимизда, шу билан бирга республикамизда чорвачиликни ривожлантириш проблемасини ҳал этишга қўшилган муносиб ҳисса бўлади.

К. ЮРЬЕВ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

СОВУҚ КУНЛАРНИ КУТМАЙ

Шаҳар хўжалигини куз-қиш мавсумига тайёрлаш бўйича шаҳар штабининг навбатдаги мажлисида бажарилган ишларга якун чиқарилди, айрим камчиликларни тезрок бартараф этиш зарурлиги кўрсатиб ўтилди. Мажлисни Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари С. М. Юсупов олиб борди.

Уй-жой фондини совуқ кунларга тайёрлаш юзасидан умумшаҳар кўриги пайтида икки юз қирқ минг квадрат метрдан ортиқ уй-жой ремонтдан чиқарилди, йўлкалар асфальт қилинди, уч мингта ертўла тозаланди. Иссиқлик, электр энергиясини тежамкорлик билан сарфлаш бўйича тушунтириш ишлари олиб борилди. Бироқ 122 конденсатли квартирадан фақат 78 таси тартибга келтирилган холос. Сергели, Чилонзор районларида томларни ремонт қилиш кечикяпти. 159-трест 2-Бешқайрағочдаги қозонхона реконструкциясининг иссиқлик тармоқлари ремонти тугалланмаган. Штаб аъзолари таъкидлашганидек «Ташгаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси Бешкент кўчаси, Файзиобод кўчаси проездларида ер ости газ қувурлари қурилишини ва ишга туширилишини тезлаштириши зарур. «Тошкенткабель», «Компрессор», «Промэнерго» заводлари, Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлари қиш мавсумига мазут тайёрлаб қўйиш ҳақида ғамхўрлик қилишлари керак. Дудбуронлар ва бошқа шу кабиларни ўз вақтида текшириш масаласи ҳамон «Ташгаз» бирлашмаси коллективининг диққат марказида турибди. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-ЖЭКи, 17-ЖЭК ҳалигача текширув актларини тайёрлашгани йўқ. Бундай кечикиш совуқ тушиши билан албатта ўз таъсирини кўрсатади.

«Таштеплосеть» корхонасида ҳам камчиликлар бор. «Шимол» массивининг «Г» ва «В» микрорайонларида, иссиқлик трассаси, шунингдек «Шимолий-Шарқ» насос станцияси қурилиши секинлик билан олиб бориляпти.

Штаб аъзолари камчиликларни қисқа муддатда бартараф этиш, аҳоли ўртасида тушунтириш ишларини кенгайтириш, корхоналарда резерв ёқилғи тайёрлашни тезлаштириш зарурлигини кўрсатиб ўтишди.

Халқаро мавзуда суҳбат

ЯНГИ МУСТАМЛАКАЧИЛИККА ЙЎЛ ЙЎҚ!

Тараққий этган саккиз капиталистик мамлакат билан ривожланаётган 14 мамлакат вакилларининг бугун Канкунда (Мексика) бошланадиган учрашуви кескин кураш майдонига айланиб кетиши мумкин. Ҳатто ғарб шарҳчилари ҳам шундай тахмин қилмоқдалар. Бунинг учун ҳамма асослар бор. Осиё, Африка ва Лотин Америкасининг ёш давлатлари халқаро иқтисодий муносабатларнинг тенг ҳуқуқли, адолатли негизда қайта қурилишига, ўз экспортларининг асосий моддаси бўлмиш хом ашё нархларининг қайта кўриб чиқилишига, савдо-сотиқдаги тўсиқ ва камситишларнинг бартараф этилишига эришиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Улар ғарбнинг янги мустамлакачилик сиёсатидан, ёш давлатларнинг иқтисодий ривожланишини жўрттага тўхтатиб туришдан воз кечишни талаб қилмоқдалар. Империализм мазкур давлатларни эксплуатация исканжасига олиш ва табиий бойликларини чекланмаган миқдорда талон-тарож қилиш учун шарт-шароитларни сақлаб қолиш мақсадида ана шундай йўл тутмоқда.

Бу сиёсатнинг натижалари яққол кўриниб турибди: ривожланаётган мамлакатларда ўн миллионлаб ишсизлар бўлиб, пул қадрсизланган, иқтисодий ўсиш суръатлари паст.

Чет эл монополиялари ёш давлатларни ваҳшиёна эксплуатация қилиб, улардан ғоят кўплаб маблағларни тортиб олмоқдалар, бу давлатларнинг экономикасини хароб қилмоқдалар. Масалан, 1979 йилнинг ўзидагина кўп миллатли корпорациялар ёш мустақил давлатлардан у ерга сарфланган капиталидан фойда сифатида 16 миллиард доллар маблағни олиб чиқиб кетди. Кўп миллатли корпорациялар жаҳон капиталистик бозорида ҳукмронлик қилиб, ўзлари харид қиладиган хом ашё товарларининг нархларини пасайтириб, сотадиган тайёр буюмларининг нархларини ошириб юбормоқдалар. Мутахассисларнинг баҳоларига кўра, ёш давлатлар кейинги вақтларда саноат маҳсулоти ва хом ашёнинг талайгина қисмининг нархи пасайтирилганлиги натижасида, шунингдек нарх-наволар билан қилинган бошқа қалбакичиликлар оқибатида ҳар йили савдо-сотиқ операциялари давомида 20 миллиард долларгача маблағдан маҳрум бўлдилар.

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари бир амаллаб кун кечиришга уриниб, қарзга ботмоқдалар. Уларнинг умумий давлат ва хусусий қарзлари ақл бовар қилмайдиган миқдорга — 580 миллиард долларга етди. Маблағларнинг шу қадар кўп олиниши ёш давлатларнинг иқтисодий ривожланишига ёрдам берган бўлиши керакдек туюлади. Аммо, ғарб ана шу маблағларни ривожланаётган мамлакатларга эмас, балки ўзи учун наф келтирадиган тармоқларга йўлламоқда. Судхўрларга ана шу қарзлар юзасидан тўланадиган маблағ (бу маблағ йилига 80 миллиард долларни ташкил этмоқда) ёш давлатларнинг экономикасини бўғиб қўймоқда. Ғарб экономистларининг ҳисоб-китобларига кўра, ривожланаётган мамлакатларни молиявий-иқтисодий талон-тарож қилиш умуман ғоят катта миқдорга — йилига 120—130 миллиард долларга етди. Бу ғарб мамлакатларидан ёш давлатларга келаётган жами капиталдан қарийб икки баравар кўпдир. Хўш, ким-кимга ёрдам бермоқда? деган савол туғилади.

АҚШ ва ғарбдаги бошқа давлатларнинг янги мустамлакачилик сиёсатидан кузатилган мақсад равшан: улар ривожланаётган мамлакатларни ғарбнинг хом ашё манбаи, шунингдек капитални ниҳоятда жуда кўп наф келтирадиган тарзда сарфлаш ва товарларни сотиш мумкин бўлган соҳа сифатида сақлаб қолишни истайдилар. Ёш давлатлар бундай асоратли аҳволга тоқат қила олмайдилар. Улар халқаро савдо-сотиқ, капитал маблағлар сарфлаш шарт-шароитларининг ўзгартирилишини, ғарбнинг имтиёзли шартларда молиявий ёрдами кучайтирилишини талаб қилмоқдалар, бу эса капиталистик монополиялар ана шу давлатларни қадимдан талаб келаётганликларини ҳисобга олганда мутлақо адолатли талабдир.

АҚШ бошчилигидаги ғарб давлатлари ривожланаётган мамлакатларнинг ягона фронтига дуч келиб, тазйиқни ишга солмоқдалар. Улар Американинг расмий арбоблари орқали ёш давлатлардан «нореалистик шартлар» дан воз кечишларини талаб этдилар, бу эса Лондонда чиқадиган «Уэст Африка» журналининг жуда ўткир ибораси билан айтганда «бизнинг айтганимизни қилаверинг», деган маънони билдиради. Вашингтон ривожланаётган мамлакатлардан ўзларининг иқтисодий сиёсатини бир томондан, давлат секторини ривожлантиришдан воз кечиш ва иккинчи томондан, «хусусий капитал маблағ сарфлашини рағбатлантириш» йўли билан «қайта қуришларига» эришишга уринмоқда. Бошқача сўзлар билан айтганда, Америка ва ғарбдаги бошқа корпорациялар олдида эшикларни яна ҳам ланг очиб қўйишларини талаб қилмоқда. Айни вақтда АҚШ халқаро ва ҳукумат ташкилотлари орқали молиявий ёрдамни тўхтатиб қўямиз, деб таҳдид қилди. «Вашингтон, — деб ёзди шу муносабат билан Ҳиндистоннинг «Стейтсмен» газетаси,— «XIX аср иқтисодий практикасига қайтиш ниятидадир. Ўшанда деярли ҳамма нарса хусусий капиталга боғлиқ эди». Мана шуларнинг ҳаммаси Зимбабве молия министри Э. Никаланинг шундай дейишига асос берди: «АҚШ ўзини жуда такаббурона тутмоқда. У ривожланаётган мамлакатларга ўз иқтисодий сиёсатини қандай қуриш кераклигини кўрсатиб беришга уринмоқда. АҚШ ривожланаётган давлатлар билан бевосита конфронтация йўлидан бормоқда».

Ғарбнинг ривожланаётган мамлакатларга нисбатан ўтказаётган ошкора камситувчи сиёсати шу мамлакатларнинг иқтисодий ва социал тараққиётига тўсқинлик қилмоқда. Бу сиёсат, шубҳасиз, Осиё, Африка ва Лотин Америкасида бундан буён ҳам янада қатъий қаршиликка дуч келаверади. Ёш давлатларнинг янги адолатли халқаро иқтисодий тартиб ўрнатиш тўғрисидаги талабларини СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар тўла қўллаб-қувватламоқдалар.

И. АБЛАМОВ,
(ТАСС).

Партия турмуши: ҳисобот ва сайловлар

ЮТУҚЛАР СОЯСИДАГИ НУҚСОНЛАР

Бошланғич партия ташкилотини ҳақли равишда меҳнат коллективининг ядроси дейишади. «Узбекгидроэнергострой» тресті партия ташкилоти ҳақида ҳам шундай дейиш мумкин. Трест коммунистлари социалистик мусобақада етакчилик қилмоқдалар, прогрессив иш усулини жорий этмоқдалар, меҳнат унумдорлигини мустаҳкамлаш, материал ва энергетика ресурсларини тежаш учун курашмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Сирдарё ГРЭСидаги 10-энергоблокнинг муддатидан илгари ишга туширилгани ва Ўрта Осиёда энг йирик иссиқлик электр станцияси лойиҳа қувватига эришгани муносабати билан йўллаган табрик хати коллективнинг ҳар бир аъзосида чуқур таассурот қолдирди. Бу КПСС XXVI съездига қурувчиларнинг ажойиб совғаси бўлди.

Коммунистлар ҳисобот-сайлов йиғилишида эришилган ютуқлар ва йўл қўйилган камчиликларни синчиклаб таҳлил этишга, эришилган ютуқлар ва ҳал этилмаётган вазифаларга партия XXVI съезди талаблари асосида ёндошишга интилдилар.

Партия бюросининг секретари А. Маҳмудовнинг йиғилишда қилган ҳисобот докладида трестдаги аҳвол батафсил таҳлил этилди. У беш йилликда планга қўшимча 7 миллион сўмдан зиёд қурилиш-монтаж ишлари бажарилганини айтди. Ўнинчи беш йиллик мобайнида Сирдарё ГРЭСида бешта энергоблок, Хўжакент ГЭСида учта гидроагрегат, Ғазалкент ГЭСида битта гидроагрегат ишга тушди. Ангрендаги 2-ГРЭС қурилиши ривожлантирилди. Таллимаржон ГРЭСида тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди.

Бу муваффақиятларга ўз-ўзидан эришилаётгани йўқ, албатта. Булар ҳаммаси кишиларнинг ижодий меҳнати самарасидир. Ҳисобот докладида фидокорона меҳнатлари билан шахсий намуна кўрсатаётган, меҳнат коллективини уюштиришга қобилиятли бўлган коммунистларнинг номлари айтиб ўтилди. Монтажчилар бригадири Рафаэль Шарипов, махсус ишлар бошқармасининг ишчиси Римма Гусева, экскаватор машинисти Худойберди Зиёев, бетончи Галина Казанцева, слесарь-монтажчи Георгий Сон ўз коллективларида ҳам, ишлаб чиқаришда ҳам, жамоат ҳаётида бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Бригада пудрати усулига ўтиш ишнинг характерида ҳам, кишилар ўртасидаги муносабатда ҳам кўпгина фазилатлар туғдирди. 69 бригадада 1100 дан зиёд киши ишламоқда. Улар янги усулнинг ижобий томонларини амалда кўрсатмоқдалар.

Мана бир мисол. Ремонт қурилиш бошқармасининг С. Насриддинов бошлиқ бригадасида 40 киши ишлайди. Оҳангарон сув омборини кенгайтириш ишларида қатнашди. Улар 215 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажаришди. Норматив муддатларини қисқартиришга эришганликлари учун 10 минг сўм мукофот олишди.

Коммунистлар фақат муваффақиятлар билан кифояланиб қолишлари мумкин эмас, албатта. Ютуқлар соясидаги нуқсонларни ҳам кўра билмоқ керак.

Бу нуқсонлар меҳнатни қониқарсиз ташкил этиш, меҳнат ва технологик интизомни бузиш билан боғлиқ. Партия ташкилоти бу нуқсонларга барҳам беришга қодирдир.

Трест бўлимларида интизом аҳволини таҳлил этиш натижаси шуни кўрсатдики, маъмурият рухсати билан қилинган прогул ва кун бўйи ишга келмаслик натижасида кетган вақтга қўшимча суратда 200 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш мумкин эди.

Махсус ишлар бошқармасининг слесарь-монтажчиси А. Татаров сўзи йиғилишда кўпчилик эътиборини тортди. Коммунист умумиши учун жон куйдириб гапирди. Асоқота участкасида ускуналарнинг ўз ҳолича ётганини гапириб берди. Бу ерда энергетиклар учун зарур бўлган қайчилар, пневматик-қайчилар етишмаслиги, ўлчаш асбоблари, ҳатто зарур оддий слесарлик асбоблари йўқлиги, шундай шароитда меҳнат унумдорлигини ошириш ҳақида гап бўлиши мумкин эмаслиги ҳақида сўзлади.

Трестнинг бош инженери Л. Брискин бу мулоҳазаларга тан берди. У Асоқота участкасидаги жиддий камчиликларни тан олди-ю, лекин уларга қачон ва қандай қилиб барҳам берилишига келганда эса масала мавҳумлигича қолди.

Халқ контроли группаси раиси Н. Глейзор сўзи ҳам анча далилсиз бўлди. Назоратчилар ўтказган кўплаб тадбирларни санаб ўтди-ю, лекин улар қандай самара берди, ишлаб чиқаришга қандай ёрдами тегди, сиёсий-тарбиявий ишларга қандай таъсир кўрсатди, бу ҳақда лом-мим демади. «Трестда иқтисод ва тежамкорлик штаби тузилди», — деди у. Лекин шу билан кифояланди. Бу муҳим масалага тўхталмади ҳисоб.

Умуман шуни айтиш керакки, уюшқоқлик билан, коммунистлар тўла иштирокида ўтган бу йиғилишда ишлаб чиқариш масалалари таҳлилига берилиб кетилди. Натижада трест коллективи барча аъзоларини, коммунистларни тарбиялашнинг, оммавий-сиёсий ишларнинг муҳим масалалари четда қолди.

Фақат докладчи тингловчилар ва мактабларнинг миқдорини айтиб, партия ўқуви ҳақида эслатиб ўтди, холос. Аммо пропагандистнинг роли борми-йўқми, партия бюроси агитаторлар билан қандай иш олиб боряпти, агитация-оммавий ишлар самара беряптими, бу ва бошқа масалалар «тахи бузилмай» қолиб кетди.

Тўғри, трест партия ташкилоти бу масалаларни ўзининг келгуси ишида эътибордан четда қолдирмайди. Унинг олдида ва бутун коллектив олдида ўн биринчи беш йилликда катта вазифалар турибди. Шулардан энг муҳимлари— Ғазалкент ГЭСидаги 3-гидроагрегатни ишга тушириш, Тошкентда магистрал иссиқлик трассаси ва бошқа объектларни фойдаланишга топширишдир. Шак-шубҳа йўқки, трестнинг аҳил коллективи партия ташкилоти раҳбарлиги остида партия йиғилиши қарорида белгиланган вазифаларни бажаради.

Яқинда трест 50 ёшга тўлади. Бу ерда меҳнат қилаётган коммунистлар ленинча васиятни, яъни юбилейга энг яхши совға — меҳнатда янги ютуқларга эришиш, янада олға боришга халақит бераётган камчиликларга қатъий барҳам бериш эканини яхши тушунадилар.

Л. СПИРИДОНОВ.

Сифат ва самарадорлик—шиоримиз

ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФА

Мамлакатимизда партия XXVI съездида белгиланган режалар ҳаётга изчиллик билан тадбиқ этилаяпти. Республикамиз саноат корхоналарининг шу кунги мақсади съезд қарорларини қунт билан амалга оширишдан ва ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилини сифат ва самарадорлик йилига айлантиришдан иборатдир.

Республикамизда ўн биринчи беш йилликда белгиланган юксак марраларни эгаллаш ва яхши кўрсаткичларга эришиш, ишлаб чиқаришда прогрессив технологияни жорий этиш юзасидан катта ишлар амалга оширилмоқда.

Истеъмол буюмларини юксак дид билан, юқори сифатли қилиб ишлаб чиқаришда шаҳримиздаги илғор корхоналар ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб юборганлар. Бу ўринда В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ўзбексельмаш», «Миконд», «Компрессор» заводлари, «Средазкабель», «Узбекхлопкомаш», «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмалари каби ўнлаб корхоналар бошқаларга ибрат бўлмоқдалар. Ўтган тўққиз ой мобайнида Тошкент шаҳридаги 33 корхонанинг 323 хил буюмига давлат Сифат белгиси берилди. Давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилган маҳсулот умумий маҳсулот салмоғида 15,3 процентни ташкил этди.

Ҳозирги кунда Тошкент шаҳридаги 83 корхонада маҳсулот сифатини комплекс бошқариш системаси жорий этилган. Бу системанинг афзаллиги бизга равшан. У халқ хўжалигимизда катта фойда келтирмоқда. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларда брак камайиб, меҳнат унумдорлиги ошмоқда. Муваффақиятларимиз шак-шубҳасиздир.

Аммо халқ хўжалигининг муҳим соҳаси бўлган саноатда ҳали ҳам айрим камчиликлар мавжуд. Хусусан, енгил, маҳаллий, озиқ-овқат саноати маҳсулотлари сифати ҳали ҳам кўнгилдагидек эмас. Буни баъзи корхоналар мисолида кўриб чиқайлик. Маҳсулот сифатини комплекс бошқариш системаси жорий қилинган Тошкент ўйинчоқлар фабрикаси, «Учқун» тўқимачилик-галантерея буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ф. Хўжаев номидаги пойафзал фабрикаси каби корхоналарда давлат Сифат белгили маҳсулот ишлаб чиқариш план кўрсаткичлар бажарилмай қолаяпти.

Ойдан ойга сифатнинг олий категориясида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш ўрнига камайиб бораяпти. Маҳсулот сифатига эътибор бермаган айрим корхоналарга Ўзбекистон ССР Давлат стандартлар бошқармаси органлари томонидан иқтисодий жарима солинди. Масалан, «Узвторцветмет» ишлаб чиқариш бирлашмаси планидан 127 минг сўмликдан зиёд, Тошкент ўйинчоқлар фабрикаси планидан 67 минг сўмлик маҳсулот, «Ташхладокомбинат» планидан 75.0 минг сўмлик маҳсулот чегириб ташланди.

Ҳаммамизга маълумки, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларида халқ хўжалигини ривожлантиришнинг истиқбол режалари белгилаб берилган. Шу билан бирга ишлаб чиқариш корхоналари коллективлари олдига тайёрланаётган буюмларнинг сифатини ошириш каби муҳим вазифа ҳам қўйилган. Шундай экан, юксак дид ва замон талабига мос маҳсулотларни кўплаб ишлаб чиқарайлик. Бу ўринда пешқадам корхоналар иш тажрибаларидан унумли фойдаланайлик.

Ишлаб чиқаришда ўзини оқлаётган энг прогрессив усул —сифатни бошқариш комплекс системаси афзалликларини ҳар бир корхона, бошқарма тўғри тушуниб етмоғи зарур. Шундагина беш қиррали белги билан ишлаб чиқариладиган буюмлар миқдори ошади.

Замон талабига мос, юксак дид билан тайёрланган маҳсулотларни кўплаб етказиб берайлик.

Г. ВОҲИДОВА,
Ўзбекистон ССР Давлат стандартлар бошқармаси ходими.

Ушбу суратдаги аёл «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқувчиси Малика Отаевадир. У шу кунларда нормадаги учта машина ўрнига тўртта тўқув машинасига хизмат кўрсатиб, кунлик топшириқларини ортиғи билан адо этмоқда. Илғор ишчи тайёрлаётган деярли ҳамма маҳсулот аъло сифатда қабул қилинаяпти.

СУРАТДА: илғор тўқувчи Малика Отаева.

ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИГА — КЕНГ ЙЎЛ!

«ЧОРТОҚ» МИНЕРАЛ СУВИ

Чортоқ курортидан Тошкентга «Чортоқ» минерал суви юборилди. Бу ердаги минерал сув қуядиган завод қуввати оширилгач, республика пойтахтига шифобахш ичимликни ортиб жўнатиш имконияти туғилди. Бу ерда йил бошидан бери 6,5 миллион шиша минерал сув чиқарилди. Бу бултурги бутун ишлаб чиқариш ҳажмидан анча ошади.

ЁҒОЧ ЧИҚИТЛАРИДАН

Қўқон мебель фабрикасида фанера қийтиқлари ишга солинди. Шу чиқит фанерадан тахчил мол-посилка қутилари ясаш йўлга қўйилди. Ясалган 11 минг дона қути шаҳар ва атроф районларнинг почтачиларига берилди. Бошқа ёғоч чиқитлари болалар стулларини, рўзғорда ишлатиладиган бошқа буюмларни ясашга кетмоқда. Шу йил 50 минг сўмлик шундай маҳсулот ишлаб чиқарилади.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

Катта Наманган каналида қурилаётган «Водник» янги насос станциясида агрегатлар монтаж қилина бошланди. Насос станцияси тўла қувват билан ишга туширилгач, ўн биринчи беш йилликнинг охирига бориб 6 минг гектар майдондаги адир ерлар сув билан барқарор таъминланади. Бу ерда ўнта кучли насослар ўрнатиш мўлжалланмоқда.

* * *

Ҳисор сув омбори қурувчилари посёлкасига ичимлик сув келтирилди. Тоғдан оқиб тушадиган Оқсув дарёсининг юқори қисмидан бу ерга об-ҳаёт трубалар орқали оқизилди. Бу ерда ҳовуз қурилиб, унда тоғдан оқиб тушадиган сувлар йиғилади. Дарё тубига фильтрли қурилмалари бўлган қудуқлар ўрнатилди. Ҳовузга келиб тушадиган сув турли аралашмалардан тозаланиб сўнгра трубалар орқали посёлкага келади. Бир кеча-кундузда бу ерга ўн минг куб метр мусаффо ичимлик сув келиб туради.

* * *

Томди районидаги «Жана шаруа» («Янги чорва») қоракўлчилик совхозининг марказий қўрғонида янги қишлоқ касалхонаси очилди. Касалхона дастлабки беморларни қабул қилди. Йил бошидан бери хўжаликда интернати бўлган ўрта мактаб, янги универсал магазин, маиший хизмат уйи қурилди. Совхознинг июль ойи бошида очилган бахт уйида ҳозирнинг ўзидаёқ ўн олтита комсомол тўйи ўтказилди.

* * *

Қувада «Майда-чўйда буюмлар» ихтисослаштирилган магазини очилди. 930 квадрат метр майдонни эгаллаган савдо залида рўзғор учун зарур бўлган барча нарсалар: хўжалик моллари, квартираларни ремонт қилиш учун ишлатиладиган материаллар, слесарлик ва дурадгорлик асбоблари, полиз инвентарлари ва бошқа кўплаб буюмларни сотиб олиш мумкин.

* * *

Наманган «Облколхозстрой» трестининг қурувчилари Чортоқ районидаги Навоий номли колхозда чорвачилик комплексини муддатидан бир квартал илгари қуриб битказдилар. Комплекс 600 бош сигирни боқишга мўлжалланган. Бу ерда барча сермеҳнат жараёнлар механизациялаштирилган.

(ЎзТАГ).

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

«ШАҲАР—М»—АМАЛДА

«Шаҳар—М» деб аталган бошқаришнинг автоматлаштирилган системаси биринчи навбатининг жорий этилиши Тошкент шаҳри марказидаги 55 та энг серқатнов чорраҳаларда йўл транспорт ҳодисаларининг олдини олишни таъминлади.

Йўл ҳаракатини бошқаришнинг автоматлаштирилган системаси электрон ҳисоблаш машиналари ёрдамида шаҳримизда жорий этилганига нисбатан ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Шунга қарамай у ўзининг афзалликларини намоён этди. Бугунги кунда йўл ҳаракатини бошқаришнинг автоматлаштирилган системаси шаҳримиздаги 48 та чорраҳада жорий этилган. Бу янги система транспорт ҳаракатини бошқариш самарадорлигини оширишга, яъни транспорт воситаларининг секинлашиши ёки тўхтаб қолишини қисқартириш, ҳавонинг ифлосланишини камайтириш, машиналар ҳамда пиёдалар ўртача тезлигини ва хавфсизлигини ошириш каби вазифаларни бажаришни ўз зиммасига олган. Бунинг натижасида Шота Руставели, Лоҳутий, Биринчи Май каби серқатнов кўчаларда транспорт қатновининг секинлашиши анча камайди, пиёдалар йўл ҳаракати хавфсизлиги бирмунча таъминланди.

«Шаҳар— М» бошқариш системаси ҳақида ҳамшаҳарларимиз қандай фикрда эканлар? Бу ўринда такси ҳайдовчи А. Мордникнинг берган жавоби характерлидир: «Мен ўн беш йилдан буён шофер бўлиб ишлайман. Ана шу давр мобайнида шаҳримиз кўчаларида турли хил шароитларда юришга тўғри келди. Айниқса, 1980 йилдан буён шаҳримизнинг Ленин, Шота Руставели ва бошқа серқатнов марказий кўчаларида машинани енгил бошқараётганлигимни ҳис этдим. Белгилаб қўйилганидек, соатига 60 километр тезликда мен ҳамма вақт бемалол яшил чироқда юраман, илгаригидек чарчамайман...»

Тошкент маданият институтининг ходими М. Умаров пиёдалар номидан шундай дейди: «Шаҳримизда «Шаҳар— М» автоматлаштирилган системанинг жорий этилгани ҳақида шу пайтгача газеталардан ўқиб билганман. Бу янгиликнинг афзалликлари сезилиб турибди. Масалан, ҳозир автобусларда илгаригидагига нисбатан хизмат жойимизга тезроқ етиб боряпмиз, чорраҳаларда туриб қолиш ҳам қисқарган. Энг муҳими— кўчаларни кесиб ўтиш хавфсиз бўлиб қолди. Чунки, пиёдалар ўтиш жойида махсус чироқлар ўрнатилган...»

«Шаҳар — М» бошқариш системасидан шаҳримизда 1979 йил декабрдан фойдаланила бошланди. Ўтган вақт мобайнида уни жорий этишдан қўрилган иқтисодий фойда 1.299.9 минг сўмни ташкил этади. Бу система ўзини тезда оқлаяпти, у эндиликда янада кенг жорий этилади. Бундай системани шаҳримизнинг Акмал Икромов, Чилонзор ва Фрунзе районларида ҳам жорий этиш кўзда тутилган.

Шаҳримизда «Шаҳар — М» системасининг жорий этилиши транспорт ва пиёдалар ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш тўғрисида мунтазам равишда ғамхўрлик кўрсатилаётганлигининг ёрқин намунасидир.

Тошкент шаҳрида йўл ҳаракатини бошқаришнинг автоматлаштирилган системаси — «Шаҳар— М» системасини яратиш ҳамда жорий этишдаги катта хизматлари учун В. О. Козимов (раҳбар), П. Б. Бегельман, М. С. Салоҳиддинов, Ш. Р. Мирсаидов, Э. А. Ким, Г. П. Павленко, Ф. Г. Усмонов, В. Ф. Орловлардан иборат муаллифлар коллективи фан ва техника соҳасида Абу Райҳон Беруний номли республика Давлат мукофотига тақдим этилди.

Т. ЮСУПОВ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

АВИАТОРЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

БУДАПЕШТ. Венгрия пойтахтига яқин кичик Будаэрш аэродромидан бундан ўттиз беш йил муқаддам иккита пассажир самолёт Дебрецен ва Сомбатхейга қараб парвоз қилган эди. Халқ Венгриясининг граждан авиацияси шу пайтдан бошлаб ривожланди. Унинг тарихи Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик қилиш билан чамбарчас боғланган. Венгрияда ҳам, шунингдек бошқа чет мамлакатларда ҳам мунтазам ҳаво алоқаси 1946 йилдан бошлаб «Масовлет» Совет-Венгрия осмонда юк ташиш жамияти томонидан амалга оширилмоқда. СССР — Венгрияга замонавий машиналар етказиб турди. Венгрия учувчилари Совет Иттифоқидаги ўқув юртларида таълим олдилар ва ўз маҳоратларини оширдилар. Совет авиаторлари ёрдами туфайли 1954 йилдаёқ Венгриянинг «Малев» авиакомпанияси эмблемаси туширилган биринчи ҳаво лайнерлари осмонга кўтарилди.

«Малев» самолётлари маршрутлари тинмай кенгайтирилмоқда. Венгрия авиакомпаниясининг самолётлари ҳозирги вақтда Европадаги ва Яқин Шарқдаги 28 мамлакатнинг 40 га яқин шаҳарларига мунтазам қатнаб турибди.

РОБОТЛАР ЁРДАМИДА

БЕРЛИН. Эрфурт округининг Айденах шаҳридаги автомобилсозлик заводида иссиқ цехда сермеҳнат операцияларнинг ҳаммасини саноат роботлари ўз зиммасига олди. Бўлажак машиналар деталларини штамповка қилувчи асосий линияга роботлар хизмат қилмоқда.

Илгари бу участкада қўл меҳнати устунлик қилар эди. Уч сменада ишлайдиган 6 ишчи чўғдек қиздирилган загатовкаларни оғир қисқичларда пресс остига қўяр эди. Эндиликда манипуляторнинг механик қўли шу ишни бажаради. Техниканинг қўлланилиши меҳнат шароитини енгиллаштирибгина қолмай, унумдорликни ҳам оширди. Бунинг устига механик ёрдамчининг аниқ ишлаши цехда брак бўлишига йўл қўймайди.

Саноат роботини Айзенахдаги заводда ижодий коллектив — рационализаторлар маркази яратди. Биринчи роботлар универсаллиги ва худди шундай операцияларни бошқа тармоқларнинг корхоналарида ҳам бажариши мумкинлиги диққатга сазовордир.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН

УЛАН-БАТОР. Қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун қуёш энергиясидан фойдаланиш —МХР фанлар академияси физика-техника институтининг энг муҳим тадқиқот йўналишларидан бири ҳисобланади. Монголия олимлари яратган қуёш нурларини тўпловчи қурилманинг уч йил давомида қилган ишлари якунланди. Бу қурилма Жанубий Гобе аймоғи сабзаваткорларига пухта хизмат қилмоқда. Қуёш энергиясини тўплаб ва уни иссиқлик энергиясига айлантирувчи қурилма теплицаларда мева ва сабзавот етиштириш учун зарур даражадаги ҳароратни сақлаб қолишга имкон беради.

Монголия физиклари қуёш энергиясида ишлайдиган сув иситувчи асбоб, холодильник, гелио қурилмалар ва ёқилғининг одатдаги турларини тежаб қолишга ҳамда аҳолининг маиший турмуш шароитини яхшилашга имкон берадиган бошқа бир қанча аппаратларни яратдилар.

Институт олимлари Совет Иттифоқидаги ҳамкасблари, жумладан Туркманистон ССР Фанлар академияси «Қуёш» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси ходимлари билан мустаҳкам алоқа боғладилар. Улар илмий-тадқиқотлар ва ҳар хил экспериментлар ўтказиш учун Гоби чўлида гелиополигон ташкил этишга кўмаклашдилар.

Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида

ҚОБУЛ. Афғонистоннинг Жануби-Шарқида жойлашган Нангарҳар ирригация комплексининг меҳнаткашлари самарали меҳнат қилмоқдалар. Комплекс илгари қақраб ётган даштда барпо этилган механизациялашган қишлоқ хўжалик фермаларини ўз ичига олади. Суғориш системасини йўқ қилиб ташлашга уринган аксилинқилобчиларнинг найрангларига қарамай, комплекснинг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотишдан олаётган даромади шу йилнинг биринчи ярмида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 50 процентдан зиёд кўпайди.

* * *

Жанубий-Шарқий Афғонистондаги Нангарҳар вилоятининг Шинвар уездида яшаётган Пушту қабилаларининг бошлиқлари ва оқсоқоллари АДР партия ва ҳукуматининг Афғонистон меҳнаткашларининг турмуш даражасини оширишга, мамлакатда хавфсизлик ва осойишталикни таъминлашга қаратилган сиёсатини қўллаб-қувватламоқдалар. Пушту қабилалари бошлиқлари ва оқсоқолларининг уезднинг маъмурий марказида бўлиб ўтган йиғилиши қатнашчилари ана шу ҳақда гапирдилар. Улар қабул қилган қарорда Апрель революцияси галаба қилишига ҳуруж қилаётган империализм ва реакциянинг ёлланган малайларига қарши курашда қатнашишга тайёр эканликларини изҳор этдилар.

* * *

АЛ-ЖАЗОИР. Жазоир ҳукуматининг бу ерда бўлиб ўтган мажлисида ЖХДР президенти Ш. Бинжадиднинг яқинда мамлакатнинг шарқий вилоятларига қилган сафари якунлари кўриб чиқилди.

Ҳукумат бош министри М. Абдилғани бошчилигида министрликлараро комитет тузилди. Бу комитетга шарқий вилоятларни саноат ва қишлоқ хўжалиги жиҳатидан ҳар томонлама ривожлантиришни таъминлаш, шунингдек ана шу районлар аҳолисининг маънавий ва моддий талаб-эҳтиёжларини тўлароқ қондириш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиш топширилди. ЖХДР ҳукумати, деб хабар беради АПС агентлиги, социалистик қишлоқ хўжалик корхоналарида меҳнат унумдорлигини оширишга қаратилган бир қанча тадбирларни ҳам қабул қилди.

* * *

ТУНИС. Хурмо етиштириш Тунис қишлоқ хўжалигининг муҳим тармоғидир. Мамлакат жанубининг кенг территориясини хурмо пальмалари эгаллаб турибди. Шу областда жойлашган тўрт воҳа —Тозер, Нефта, Удигн ва Алма воҳаларида чўлда ўзлаштирилган 4,5 минг гектар майдонда бир миллиондан кўпроқ хурмо пальмаси бор. Ал-Жеридда Дуз ва Кебили воҳалари билан бир қаторда Тунис ҳам хурмо етиштириладиган асосий макон ҳисобланади. Хурмо — мамлакат экспортининг асосий қисмидир.

Тунис, иқлим шароитлари қандай келишидан қатъий назар, ҳар йили 35 минг тоннадан то 50 минг тоннагача хурмо етиштиради.

* * *

ДАМАШҚ. Сурия Араб Социалистик Уйғониш партияси Умумараб раҳбарлиги халқаро бўлимининг мудири Муҳаммад Ҳайдар Совет Иттифоқи билан муносабатларни кенгайтиришга ва мустаҳкамлашга чақирди.

У «Ас-Сафир» газетасининг мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни таъкидлади: Араб мамлакатларининг умумий душманга қарши кураш манфаатлари йўлида СССР билан алоқани ривожлантириш зарур. Кэмп-Дэвид тил бириктиришни рад этаётган барча араблар амал қилувчи ягона стратегия бўлиб қолиши лозим.

ЭНЕРГЕТИКА КОРХОНАСИ

ПХЕНЬЯН. Корея энергетикасининг тўнғич корхонаси Пукчхан буғ электростанциясида юз минг киловатт қувватга эга бўлган 13-турбогенератор фойдаланишга топширилди ва ишга тушди. Шундай қилиб, буғ электростанциясининг умумий кучи 1,3 миллион киловатга етди. Республикада ишлаб чиқарилаётган ҳамма электр энергиянинг учдан бир қисми шу станцияда ҳосил қилинади. Келгуси йилда яна худди шунча қувватга эга бўлган иккита энерго блокни ишга тушириш мўлжалланган. Шулардан ҳар бири учун асбоб-ускуналар тайёрлашда Совет Иттифоқидаги бир қанча заводлар иштирок этади. Булар орасида С. М. Киров номли Ленинград электромашинасозлик заводи, Харьков турбиналар заводи ва бошқа йирик корхоналар бор.

ҲИНДИСТОНДАН ХАБАРЛАР

ДЕҲЛИ. Шу йил август ойида Ҳиндистон оғир саноатининг давлат корхоналари ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 30 процент кўп маҳсулот ишлаб чиқарди.

Ҳиндистон ҳукумати миллий экономиканинг ғоят муҳим тармоқларидаги асосий позицияларини эгаллаб турган давлат секторини ривожлантиришга биринчи даражада аҳамият бермоқда. Мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришнинг олтинчи беш йиллик плани (1980—1985 йиллар) даврида давлат секторини кенгайтиришга 975 миллиард рупия — аввалги беш йилликдагига қараганда 80 процент кўп маблағ ажратилмоқда.

* * *

Ҳинд геологлари Агарталадан 30 километр шарқда (Шимоли-Шарқдаги Трипура штати) саноат аҳамиятига молик табиий газ конини очдилар. Газли қатламлар 2200 метрдан ҳам кўпроқ чуқурликдан топилди. Давлат нефть ва табиий газ комиссиясининг мутахассислари Ҳиндистоннинг иқтисодий жиҳатдан кам тараққий этган ва минерал хом ашё ресурсларига бой чекка районларида қидирув ишларини кучайтирмоқдалар.

* * *

Кемачилик ва транспорт министри Вирендра Патил матбуот конференциясида Ҳиндистон савдо флотининг умумий ҳажми 6 миллион тоннани ташкил этганлигини айтди. Яқин уч йил ичида «Шиппинг корпорейшн оф индиа» ва «Мугҳал лайнс» каби етакчи давлат компаниялари яна 67 та пассажир ва юк кемаларини оладилар.

* * *

Молия министрининг ўринбосари Маганбхай Барот Бангалорда журналистларга қуйидагиларни айтди: олтинчи беш йилликда (1980—1985 йиллар) 15 миллиондан кўпроқ ҳинд оилалари давлат банклари йўли билан молиявий ёрдам оладилар. Қишлоқ меҳнаткашларига имтиёзли шартлар билан қарз ва кредитлар бериш— мамлакат аҳолиси энг камбағал қатламларининг турмуш даражасини юксалтириш мақсадини кўзлаётган ҳукумат программасининг муҳим йўналишидир.

ФРАНЦИЯ. Париждаги АҚШ элчихонаси олдида урушга қарши манифестация бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари Рейган маъмуриятининг нейтрон қуроли ишлаб чиқариш тўғрисидаги қарорини қатъий қораладилар.

СУРАТДА: намойиш қатнашчилари «Йўқолсин нейтрон бомбаси», «Йўқолсин қуролланиш пойгаси» ва бошқа шу каби жанговар шиорлар билан чиқишди.

Кейстон — ТАСС фотоси.

ИНСОН ТОМ МАЪНОДА МАЪЛУМОТЛИ БЎЛМОҒИ УЧУН УНГА УЧ ХИСЛАТ—ЧУҚУР БИЛИМ, ФИКРЛАШ КЎНИКМАСИ ВА ОЛИЖАНОБ ТУЙҒУЛАР ЗАРУР. КИМДАКИ БИЛИМ САЁЗ ЭКАН, У НАЗОКАТСИЗ БЎЛАДИ: КИМКИ МУЛОҲАЗА ЮРИТИШ ОДАТИДАН МАҲРУМ ЭКАН, ДАҒАЛ ЁКИ БЕФАРОСАТДИР, КИМДАКИ ОЛИЖАНОБЛИК ТУЙҒУСИ БЎЛМАСА, У БЕМАЪНИ ОДАМДИР.

Н. Г. ЧЕРНИШЕВСКИЙ.

Одоб-ахлоқ ҳақида оқшом суҳбатлари

№ 20

Оила даврасида

ТАРБИЯ ВОСИТАСИ

Болалар ҳаётнинг ҳар бир воқеа-ҳодисасига қизиқиш билан қарашади, ўрганишади, тақлид қилишади. Атроф-муҳит шароити бола тарбиясида муҳим роль ўйнайди. Кичкинтойлардан тортиб, кексаларгача ҳар куни телевизор томоша қилишади. Ҳозирги пайтда телевизор турмушимизнинг ажралмас қисмига айланиб қолди.

Телевизион кўрсатув — оммавий информациянинг жуда кучли воситасидир. Бироқ у ўз томошабинисиз яшай олмайди. Бинобарин, ҳар бир кўрсатув ўз томошабинини тўғри топиши ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга. Кўрсатувларни саралаш, унинг тегишли томошабинини топиш экрандан келаётган информациянинг таъсир унумини оширишга хизмат қилади. Кейинги йиллардаги кузатишлар шуни кўрсатдики, телевидениенинг энг «ашаддий» ихлосмандлари содиқ томошабинлари уч ёшдан ўн олти ёшгача бўлган болалардир.

Бола болалигига боради, улар кўрсатувнинг моҳияти ва мазмунига чуқур кириб бормасдан, бефарқ томоша қилаверадилар. Шундай экан, болалар телевизион кўрсатувларининг ҳаммасини бетўхтов ва беўлчов томоша қилаверишлари тўғрими? Хўш, бунинг оқибати нима бўлади?

Болалар бугунги кунда биргина телевизор таъсирида эмас, балки киноэкран, саҳна томошалари, китоблар, магнитофон ленталари, пластинкалар қуршовида қолишган. Шу билан бирга, бу воситалардан бирининг ўрнини иккинчиси тўхтовсиз эгаллаб бормоқда. Бола шуларнинг биридан олган таассуротини ўзлаштиришга, хулоса чиқаришга, ўз тушунчалари билан уни қиёслашга улгурмай туриб навбатдагиси билан «мулоқатга киришади». Натижада у шахсий маънавиятини шакллантиришга улгурмайди, таъсирланган образлари ҳукмида бўлади, уларнинг фикр ва ибораларининг кўр-кўрона ифодачиси ва ижрочисига айланади.

Телевидение оммавий информациянинг қудратли воситаси дедик. Бироқ, турли маълумотларнинг ўта сероблиги ҳамда улардан зарурийларини сараламасдан ўзлаштириш болага фойдадан кўра, кўпроқ зарар етказади.

Телевизорга ўта даражада қизиқиш медицина нуқтаи назаридан ҳам салбий оқибатларга олиб келиши мумкин. Уни тўхтовсиз, узоқ томоша қилиш кўзни тез чарчатади, гипонамия (руҳий ўзгаришлар, енгил қўзғалиш ҳолати) каби касалликларни келтириб чиқаради. Булардан қатъий назар, бола учун телевидение жуда жозибали куч. У кадрларнинг, манзараларнинг, воқеаларнинг доимо ўзгариб, алмашиб туриши туфайли экран қаршисида сира зерикмайди. Аммо кичик ёшдаги бола ниҳояси кўринмайдиган информацияни кўп қабул қилаверса, уларда таассуротлар шунча кўп тўпланади, лекин аксарият ҳолларда таассуротлар уларнинг руҳий оламини бойитишга замин бўла олмайди, ҳисса қўшмайди.

Маълумки, болаларимизнинг бўш вақтининг кўпини телевизор ўзига жалб этади. Шундай қудратли тарбия воситасидан фойдаланганда, албатта таъсир кучининг меъёрдан ошиб кетмаслигини назорат қилиб туришимиз, томоша ўлчови мезонини унутмаслигимиз керак. Бунинг учун катталар болаларга мос телекўрсатувларни тавсия қилишлари, иложи бўлса бу кўрсатувларни бирга томоша қилиб, болаларни уни изоҳлаб, тушунтириб беришлари айни муддао бўлади.

Шуни айтиш керакки, телевизорни бола тарбиясида ҳал қилувчи кучларнинг бирига айлантиришнинг амалий йўллари кўп. Маълумки, ҳар ҳафтанинг охирида радио ва телевизион кўрсатувлар программаси чоп этилади. Ота-оналар ва оилада бола тарбияси билан машғул бўлган катталар фарзандининг психологиясини, ёш хусусиятини, қизиқиш ва эҳтиёжини, ақлий савиясини аниқ ҳисобга олган ҳолда кўрсатувларни танлаши лозим. Шу тариқа «хусусий программа» яратиш мумкин. Бунда энг муҳими, кўрсатувларнинг миқдори болани толиқтирмаслиги, кўп вақтини олмаслиги, асосан мактабдаги машғулотлардан ва уй вазифасини бажариш учун сарфланадиган вақтдан ортиб қолган бўш соатларини тўлдиришга мос келмоғи керак.

Булардан ташқари, боланинг ўзида ўша «программа»га қизиқиш уйғотиш, кўрилган томоша ҳақида кичкинтой билан суҳбат ўтказиш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Бу чора-тадбирлар телевидение кўрсатувларининг тарбиявий таъсиридан унумли фойдаланиш имконини беради.

Энг муҳими «хусусий программа»ни тузишда телевизион кўрсатувларининг ижтимоий-сиёсий, илмий-оммабоп ва бадиий циклларини гармоник уйғунликда белгилаш катта аҳамиятга эга. Бу ҳол бола руҳиятига қизиқиш ва эҳтиёжнинг, шахснинг гармоник шаклланишини таъминловчи омил бўла олади. Кўрилган томоша ҳақида бола билан қилинган суҳбат натижасида, бу кўрсатувлар бола хотирасида узоқ муддат сақланиб қолади, ўқиш-ишида ёрдам беради. Бола ўзи учун ҳаётий хулосалар чиқаради, мушоҳада ва тафаккур олами шаклланиб, бойиб боради. Бу ҳол информацияни идрок қилиш, ўзлаштириш ва баён этиш ҳолатларини уйғунлаштиришни таъминлайди.

Хулоса қилиб айтганда, тарбиянинг муҳим воситаси бўлган телевидениедан фойдаланганда меъёрга, кўрсатувларнинг таъсир кучига алоҳида эътибор бериш керак.

М. АҲМЕДОВА,

педагогика фанлари кандидати.

Ишхона — иккинчи уйимиз

СИЗГА ЭҲТИРОМ, УСТОЗ!

ОҚШОМ эди, хонадонларда бирин-сирин чироқ ёқила бошланди. Обид ака ишдан қайтганида вақт кечки саккизлардан ошган эди.

— Хорманг дадаси, — ҳузурига пешвоз чиқди хотини Ўлмасхон опа. Кейин одатича дастурхон тузаб, косада овқат келтирди. Мошхўрда мазали бўлган экан, тўрда ўтирган Обид ака мақтаб-мақтаб ичди.

— Келинингиз Назирахон пиширган, — деди Ўлмасхон опа алоҳида ғурур, ифтихор билан. Сўнг кайноққина чой қуйиб узатди. — Олинг, чойдан ичинг.

— Ха, ўзи қани? уйдами? — дабдурустдан келинини сўраб қолди Обид ака пиёладаги чойдан ҳўплар-ҳўпламас.

— Ичкари уйда эди. Кийим дазмоллаяпти, Чақирайми?

— Керакмас. Кўявер, ишини қилаверсин. Ўғлинг уйдами?

— Халигача дараги йўқ... Дадаси, шу Аъзамжонни бир койиб қўйсангиз, девдим. Хали у ишдан бу ишга кўчиб юраверадими? Ёшлигида бир ишда кўним топмаса, қачон топади. Ўртоқлариям бундоқ тушунтиришмайдими, деймам-ов.

Кутилмаган бу гапдан Обид ака «уҳ» тортиб қўйди. Нафаси қисилгандек, бошига оғриқ келгандай бўлди. Индамай қўлидаги пиёлани столга қўйиб соқолини силаган бўлди. Хотинига индамай ўтирибди-ю, хаёли ўғли Аъзамжонда. Шу маҳалгача қаерларда юрган экан-а? Эҳ, ёшлик, ёшлик!.. Ота-онам, оилам бор. Хавотир олишадиям демайдиган бундай ёшлик қачон қуйилар экан. Обид ака ана шунга ҳайрон эди.

Ўғли Аъзамжон қурилишда бўёқчи бўлиб ишлайди. Бу унинг учинчи ишхонаси. Аввалги иши ҳам ёмон эмасди. Лекин негадир у ердан бўшаб кетди. Мана энди бунисидан ҳам кетмоқчи, нега, билмайди. Ҳозир ана шу ҳақда хаёлга бериларкан, кўз олдига ўз ёшлиги, бошидан кечирган воқеалар келди...

Унинг ҳам ўз ёшлиги бўлган, у ҳам ўғли Аъзамжондай шўх, қувноқ эди. Ҳозир ўзи қарийб ўттиз йилдан бери ишлаётган трактор заводига ишга келганида йигирма ёшларда эди. Оила катта, ўн жонни боқиш, кийинтириш, рўзғорни тебратиш отасидан кейин унинг зиммасига тушганди. Аввал темирчига шогирд тушиб ишлади, иш ўрганиб, ҳунар орттиргач, ўзи мустақил ишлайдиган, буюртмаларни бемалол, устозидан қолишмай тайёрлай оладиган бўлди. Устози Исҳоқ ака унга темирчиликни миридан сиригача ўргатиб, унга ота ўрнида оталик ҳам қилганди. Ҳамон эсида, ишлаётганига беш ойча бўлганида отаси вафот этди. Энди нима қилиш керак? Оила ташвиши бошга тушганда киши анча ўзини йўқотиб қўяр экан. Бир ёқда тирикчилик дегандай... Обид ўйлай-ўйлай ўзига бошқа иш топмоқчи бўлди. Буни билиб қолган Исҳоқ ака уни ёнига чақирди-да, шундай деди:

— Хўш, кетиб қаёққа бормоқчисан? Нима иш қилмоқчисан?

Обид бир хаёли универмагда ишлайдиган амакиси олдига маслаҳатга бормоқчи ҳам бўлганди. Аммо отасини чиқаришган куннинг учинчи куни кечқурун бир уй одам ўртасида амакисининг «Бу менинг охирги марта уйларингга келишим. Бундан кейин ҳамманг ўз аравангни ўзларинг тортиб, билиб қадамларингни босларинг. Маслаҳат керак бўлса, уйимга борарсанлар», деган гапини эслади, шундан бери бирон марта ҳолидан хабар олмаган амакининг бепарво нигоҳини кўз олдига келтириб кўнгли орқага тортди. Қаршисида унинг тақдирига куйиниб Исҳоқ ака — унинг мураббийси турарди.

— Билмадим, — деб жавоб қайтарди у ниҳоят устага.

— Дарахт бир ерда кўкаради, ўғлим. Шуни унутма. Иссиқ ўрнингни совутиб бекор қиласан. Сабр қилиш керак, сабрнинг таги — сариқ олтин, дейдилар, — деб насиҳат қилди Исҳоқ ака. — Заводдан кетма, шу ерда қол. Мана, мени айтди дерсан, ҳаммаси изга тушиб кетади.

Шу куни уста завод комитетига кириб ишчи Обид Ибодов ҳақида, унга ёрдам бериш зарурлиги ҳақида илтимос қилди. Завком О. Ибодовнинг оилавий аҳволидан хабар топгач, тегишли моддий ёрдамлар кўрсатди, ўзининг эса ойлигини ошириб беришди. Ҳатто Обиджон синглисини узатаётганида ҳам, ўзи уйланаётганида ҳам катта ёрдамлар кўрсатди. Уйли-жойли қилди. Мана, Исҳоқ ака айтганидай Обиднинг ишлари яхши бўлиб кетди. Укалари мана шу жонкуяр коллектив кўмагида турли олий ўқув юртларига кириб ўқий бошлашди. Ҳозир биттаси шу ерда — заводда мастер бўлиб ишлайди. Обид аканинг кўксида эса, узоқ йиллардан бери ишлаб келаётганлиги, кўплаб ёшларга мураббийлик қилганлиги белгиси сифатида «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали порлаб турибди. Ҳар йили турмуш ўртоғи билан санаторий-профилакторийларда дам олиб келади. Буларнинг ҳаммаси шу коллектив, шу корхона туфайли эканлигини у яхши билади. Коллектив бағри унинг учун она меҳридай бўлиб қолган. Яқинда ўғли Аъзамжонни уйлантирганида ҳам шу коллектив келиб хизматда бўлди. Обид ака жонажон бўлиб қолган, қадрдон уйидай севиб қолган, меҳри тушган корхонасидан ҳалигача миннатдор.

Ҳа, ҳалол меҳнат — бахт калити, деганларидай бир ерда муқим ишлаб, бутун умрини жонажон коллективга бағишлашда ҳикмат кўп экан. Халқимиз «Дарахт бир ерда кўкаради, илдиз отиб ҳосил беради» деб айтган ҳикматли гапида олам-олам маъно борлигини у ўғлига ҳам айтмоқчи, бир вақтлар устози Исҳоқ ака айтган сўзларни, қимматли йўл-йўриқларни такрорламоқчи. Албатта, шундай дейди.

...Орадан йиллар ўтди. Ҳамшаҳримиз Аъзамжон ота пандларини қулоғига қуйиб, ўзи ишлаётган қурилишда қолиб ҳалол меҳнат қила бошлади, кўпроқ, сифатлироқ ишлаб ота ишончини оқлашга ҳаракат қилди. Натижада кам бўлмади. Унинг меҳри коллективга, коллектив меҳри унга тушди. Ҳозир у бригада бошлиғи, қўл остида бир неча киши ишлайди. Беш-олтитадан шогирдлари ҳам бор.

Яқинда Аъзамжон Обидовга Тошкентимизнинг энг гўзал жойларидан бири — Октябрь районида қад кўтарган муҳташам бинолардан биридан янги тўрт хоналик квартира беришди. Ҳовли тўйига уни тарбиялаб етиштирган, қўлига касб-ҳунар тутқазган устозлари, жонкуяр коллективи меҳмон бўлиб келди.

Н. АЛИМОВ.

«ИНСОН — ҲАЁТ ГУЛТОЖИ» АНКЕТАСИ

саволларига Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Буолма ЖЎРАЕВА жавоб беради:

1. Инсонийлик деганда қайси фазилатларни тушунасиз?

2. Қандай одамни ёмон кўрасиз ва нима учун?

3. Умрингиздаги энг бахтиёр дамларни айтсангиз.

4. Эътиқод масаласига қандай қарайсиз?

5. Оилада, фарзандларга муносабатда энг муҳим нарса нима деб ҳисоблайсиз?

6. Бўш вақтингизни қандай ўтказасиз?

1. Халқимизда: «Ҳусн тўйда керак, ақл кунда керак», «Ўзинга эмас, сўзинга боқ» деган мақоллар бор. Булар инсоннинг инсонийлигини белгилаш учун айтилган ҳикматлардир. Ҳақиқий инсон ҳамиша оқилона иш қилишга ўрганиши, кибр-ҳавога берилмаслиги, ҳақиқатни сўзлаши керак. Мен икки марта учрашиб, суҳбатлашиш бахтига муяссар бўлганим дунёда биринчи космонавт аёл Валентина Николаева — Терешкова энг ажойиб инсонлардан биридир. Бу аёлдаги фазилатлар ҳамманинг ҳавасини келтиради. Шон-шуҳрат унинг бошини айлантириб қўймади. Аксинча, у шуҳратда ўзига нисбатан масъулият кўрди. Кўп меҳнат қилди. Ўқиб-ўрганди. Унинг жозибасини — суҳбатдошини тез тушунишини, самимиятини илмлилигидан деб биламан. Валентина Николаева-Терешкова кўп йиллардан бери Совет хотин-қизлари комитетига бошчилик қилиб келаяпти, чет эллардаги йиғинларда совет хотин-қизлари номидан гапиради. Унинг совет халқи олдидаги бундай масъулиятида мен ҳақиқий совет кишисига хос фазилатларни кўраман.

2. Одам онадан ёмон бўлиб туғилмайди. Уни муҳит, ёмон тарбия бузади. Мен ўз ишига панжа орасидан қарайдиганларни, алдамчиларни, ғаразгўй, амалпарастларни ёмон кўраман. Мен бир ЖЭК ходимини биламан. У бир эмас, икки жойда ишлайди. Лекин иккила вазифасида ҳам сидқидилдан ишламайди. Унга, кун бир амаллаб ўтса-ю, маош бут бўлса бўлгани. Унинг шундай бўлишига мутасадди раҳбарлари сабаб бўлишган, ходимга нисбатан талабчан бўлишмаган. Кишиларга нисбатан сезгир, эътиборли, талабчан бўлмаслик уларда ёмон иллатларнинг шаклланишига сабаб бўлади.

3. Комбинатга ўн етти ёшлигимда келганман. Ҳозир бир кам эллик ёшга кирдим. Меҳнат фаолиятимни олтита урчуқча хизмат кўрсатишдан бошлагандим, айни вақтда 2400 урчуққа хизмат кўрсатаяпман, нормадагидан икки баравар юқори тезликда ишлаяпман. Комбинат ўсди, у билан бирга мен ҳам ўсдим. Бу ер менга қадрдон даргоҳ бўлиб қолди. Меҳнатдан бахт-иқбол топдим.

1971 йилда КПСС XXIV съездида қатнашганим ҳаётимдаги энг унутилмас дамлар бўлиб қолди. Съезд мажлислари орасидаги бир танаффусда мени Кремлдаги «Г» залига боришни таклиф этишди. Бу ерда турли республикалардан съездга делегат бўлиб келган меҳнат илғорлари тўпланишганди. Партия ва ҳукумат раҳбарлари бизга Ленин ордени ва қаҳрамонлик «Олтин юлдузи»ни топширишди. Ҳеч кутилмаганда, биринчи бўлиб мени чақиришди. Кўкрагимга Ленин ордени ва қаҳрамонлик «Олтин юлдуз»ини тақиб қўйишганда севинч ёшларимни тиёлмадим. Комбинатдаги ўттиз йиллик меҳнат фаолиятимда бундай бахтиёр дамларим кўп бўлган.

4. Халққа, унинг йўлбошчиси бўлган Коммунистик партияга, Совет давлатимизга меҳр-муҳаббат менинг эътиқодимдир. Чунки миллионлар қатори мен ҳам совет халқининг бир бўлагиман. Ўзбек деҳқони етиштирадиган пахта бўлмаса, ип бўлмасди, ип бўлмаса, Тошкент тўқимачилик комбинатини бунёд этишга зарурат бўлмасди. Комбинатимиз бўлмаса, эҳтимол, мендек болалар уйида ўсган оддий ўзбек қизи ўзининг нимага қодирлигини кўрсатиши учун имкон бўлмасди. Шунинг учун ҳам униб ўсишимга, меҳнат билан бахт-иқбол топишимга шароит яратиб берган партия ва ҳукуматимизга, қудратли социалистик Ватанимизга ихлосим, эътиқодим баланд.

1972 йилда Кубада бўлиб, у ердаги тўқимачилик комбинатида ишлаганимда биз, совет кишиларига катта обрў-ихлосни ҳис қилдим. У ерда бизга кўрсатилган иззат-икром, қизиқишни таърифлаш қийин. Биздан дўстларимиз ҳамма нарса ҳақида — пахта ҳақида ҳам, комбинат ҳақида ҳам, кишиларимизнинг ўқиши, меҳнат қилиши, дам олиши ҳақида ҳам сўрашди. Қаҳрамон Куба халқи совет турмуш тарзидан андоза олишга интилаётганлиги шундоққина сезилиб туради.

5. Яқинда Фрунзе районидаги 118-мактабда бўлиб, педагоглар билан суҳбатлашдим. Улар қизиқ бир воқеани гапириб беришди. Хулқи, ўқиши ёмон бир боланинг отасини мактабга чақириб, у билан боласининг тарбияси хусусида гаплашмоқчи бўлишибди. Шунда ота гапни қисқа қилиб: «Болани боқиш, кийинтириш ота-онанинг вазифаси, тарбиялаш эса, совет мактабининг вазифаси. Ўз вазифаларингни менга ағдаришга уринманглар», дебди. Бу мутлақо нотўғри фикр, албатта. Инсоннинг биринчи мураббийлари оиласидир, унинг дастлабки муҳокамалари, ахлоқи оиласи томонидан ўргатилади. Шунинг учун оила тарбияда биринчи таъсирлантирувчи ўринни тутади. Кейин унинг ёнига мактаб, муҳит қўшилади. Шунда ҳам ота-она тарбияда асосий ўринни эгаллашда давом этади. Чунки, боланинг асосий вақти оилада ўтади.

Менимча тарбияда аввало ота-онанинг ўзи фарзандларга намуна бўлиши керак. Болаларга ичкиликнинг зиёни ҳақида гапирсангиз-ку, ўзингиз ҳар куни уйга «қийшайиб» келсангиз, бу ўз-ўзини инкор этиш бўлади. Бола эса, бундай нарсаларга жуда сезгир бўлади.

Тарбияда мактаб ва оиланинг ҳамжиҳатлиги ҳам жуда муҳим. Фрунзе районидаги 118-мактабда ота-оналар билан мажлис ўтказилганда, ота-оналари ёнида болалар ҳам ўтирадиган бўлибди. Бу жуда яхши нарса. Бунда мажлисда айтиладиган сўзларнинг таъсир кучи ортади.

6. Очиғи бўш вақтим жуда кам. Комбинатда ишлашдан ташқари, республика Компартияси Марказий Комитети аъзоси, Тошкент область партия комитети ва енгил саноат ходимлари касаба союз республика Комитети Президиуми аъзоси сифатида кўпгина жамоат ишларини бажаришга тўғри келади. Бу ишлар кўпгина бўш вақтларимни олади. Аммо мен бундан хафа эмасман. Мажлислар, учрашувлар, суҳбатлар ҳаётни чуқурроқ билишимга ёрдам бераяпти.

Анкета саволларига жавобларни

А. ЭГАМНАЗАРОВ ёзиб олди.

«КЎК КЎЙЛАК» ҚАЙТАДАН ТИКИЛДИ

Қадимги «кўк кўйлак» — келинларнинг ажойиб безакли тўй либоси ҳозирча бир нусхада Қорақалпоғистон давлат санъат музейида сақланмоқда. Бу кўйлакни қадимий усталар тикишган. Кўйлак Тахтакўпир районида истиқомат қилувчи оиладан этнография экспедицияси вақтида сотиб олинган. Москвадаги Грабарь номли марказий бадиий устахонанинг усталари «Кўк кўйлак»нинг қисман бузилган жойларини тўғрилашга муваффақ бўлдилар. Эндиликда бу кўйлак ўзининг асл кўринишида экспозициядан жой олди.

Мамлакатда энг ёш Нукус музейи Ўрта Осиёда энг катта музейлардан бири бўлиб қолди. Бу ерда қирқ мингдан кўп экспонат бор.

Одамлар орасида

ИЗЗАТ ТИЛАБ, ИЗЗАТИНГДАН АЙРИЛМА

Одам ўзини-ўзи кўтара олмаганидек, ўзини-ўзи мақтамаслиги ҳам керак. Аксинча, ўзини мақташга ҳар қандай уриниш кишилар кўзи ўнгида унинг обрўйини тўкади.

Л. Н. ТОЛСТОЙ.

Чашма сувининг сокин туришини, покизалигини, инсонга ҳаёт бағишлашини камтар, ҳалол, доно одамга қиёс қиламан. Чашма шовилламайди, сувини булғатмайди, ям-яшил майса-гиёҳлар панасида оҳиста қайнаб ётади-ю, лекин ўзини кўз-кўз қилмайди. У доим одамларга ҳаёт сувини бахшида этиб туради. Пок ва самимий одам ҳам шундай бўлади.

Инсон борки, виждон борки, ҳар бир киши эл-юрт учун, одамларнинг бахти-саодати учун, ўзи ва оиласининг фаровонлиги учун меҳнат қилади. Ҳаётга келдингми, катта-кичик вазифадан қатъий назар, одамлар олдидаги бурчни бажариш шарафли ишдир. Одам боласи катта-кичик юмушларни бажариб кўпчилик ўртасида обрў-эътибор топдими, бунга манмансираб кетмаслиги, иззаталаб бўлмаслиги, яна энг муҳими ўзини-ўзи йўқотиб қўймаслиги, яъни ўзига ортиқча бино қўймаслиги керак.

Одамга ярашмайдиган энг хунук одат иззаталаб бўлишдир. Француз ёзувчиларидан Оноре Бальзак: «Иззаталаблик аралашган жойда самимиятга ўрин йўқ» деса, Никола Себастьян Шамфор: «Иззаталаблик пасткаш юракни ҳалол юракка қараганда тезроқ аланга олдиради: хашак ғарами ёки капа саройдан тезроқ ёниб тугайди», дейди. Демак иззаталаб бўлиш нокамтарлик белгиси, манманлик балосидир.

Шу ўринда бир катта институтнинг раҳбари хонасида бўлган воқеа эсимга тушди. Бу институт раҳбари камтар, ҳалол, доно киши. У узоқ йиллардан бери шу институтда ишлаб, кўплаб ёш олимларни вояга етказган, ажойиб талантларни тарбиялаган, уларга ўз меҳр-муҳаббатини, қалб қўрини, бутун билим-иқтидорини берган олижаноб олим. Суюкли раҳбар, доно олим шу инсон олтмиш ёшга тўлди. Унинг шогирдлари устознинг табаррук ёшини муборакбод қилишга тайёргарлик кўришди. Яхши шогирдларидан бири унинг ҳузурига кириб, илтимос қилди:

— Домлажон, қутлуғ олтмиш ёшингизни нишонламоқчимиз, коллективимиз шунга аҳд қилган, бизнинг режаларимиз бор эди.

Устоз шогирдига алланечук ҳайрат билан узоқ тикилиб қолди-да. Ўзини ноқулай сезганидан тили калимага ҳам келмади. У нимнидир изтироб билан ўйларди, ўйлаб-ўйлаб ниҳоят шогирдидан сўради:

— Сиз кандидатлик ишини олганингизга қанча бўлди? — шу заҳоти устоз ўзи жавоб қилди:— Уч йил! Эсиз уч йил вақт. Ҳалиям илмий ишингизни тайёрламадингиз... Нима қилиб юрибсиз?..

Устоз нимагадир шогирдига эмас, очиқ турган деразадан кўчага томонга қаради-да, салмоқланиб сўзлади:

— Сиз менинг юбилейим ҳақидаги гапни эмас, кандидатлик диссертациянгизни столим устига келтириб қўйсангиз беҳад хурсанд бўлардим, — устоз шогирдига ниҳоятда самимий оҳангда дил ёзиб гапирарди: — Илмий ишингизни тезлаштиринг, ука, сиздан яхши олим чиқади. — Шундан кейин устоз шогирдига қараб насиҳат айтгандек сўзлади: — Менинг юбилейимни қўяверинглар, сизларнинг ҳар бирингиз яхши олим бўлиб етишсангиз, ана ўша менинг юбилейим бўлаверади.

Ақлу заковати, илму фанга қўшган улкан ҳиссаси билан оламга донг таратган олимнинг бу дил сўзлари шогирдини лол қолдирди. Шогирд ўз виждони олдида хижолат чекса ҳам, улуғ устозига, камтар, софдил, одил, доно ва олижаноб инсонга дил-дилидан таҳсин ўқиб, таъзим қилиб чиқиб кетди.

Илм-фан кишиларида, олиму-фозилларда, олижаноб одамларда камтарлик камоли бор. Ана шу камтарликнинг ўзи уларни обрў-эътибор чўққисига олиб чиқади. Лекин одатдаги меҳнати билан озми-кўпми обрў топган баъзи иззаталаб кишилар ҳам борки, уларда «ўз-ўзини» севиш кучли бўлади. Немис шоири Иоганн Гёте бундайлар ҳақида: «Барчага ёқиш истаги энг кулгили истакдир», деган эди. Пролетариат доҳийси Карл Маркс: «...Кимники иззаталаблик алвастиси ром этган экан, уни бошқаришга энди ақлнинг кучи етмайди ва у тенгсиз куч имлаган томонга қараб чопаверади...», дейди.

Одам онгининг кучли ёки заифлигини унинг иззаталаблигидан билса бўлади. Агар ақл-идрок етарли бўлса, одам ўз малака-иқтидорини, нималарга қодирлигини ва обрў-иззатини адолат тарозусида ўлчаб, шунга яраша хулоса чиқаради.

Бир мактабнинг ўқитувчиси баҳоли-қудрат ишлаб, пенсияга чиқадиган бўлди. Педагогик коллективдаги дўст-биродарлари унинг юбилейини шириngина бир даврада нишонламоқчи бўлишди. Лекин ўқитувчи ўзини анча катта олиб, «қирқ йил пок педагоглик қилдим, бу мактабда менга тенглашадигани йўқ» дея, «ўрнида турган қошни» кериб директор ҳузурига кирди:

— Мана, биз ҳам қирқ йилча педагоглик қилиб, ўз хизматимизни она сутидек оқлаб қўйдик... Энди бизга ҳам бундай иззат кўрсатинглар, ахир.

— Ҳаракат қиламиз,— деди ёшгина директор, — мактаб коллективи сизни тантанали кузатади.

— Мактабда обрўйимиз катта, — деди ўқитувчи.— ҳар ҳолда бу мактабга кўп меҳнатимиз сингиган... Мендан ҳамма ўқитувчиларУ, ҳамма ўқувчилар зириллаб, титраб туради. Ўзимам жуда чакказарб, заҳрим чакиллаб томиб турадиган ўқитувчиман. Энди юбилейим тантаналироқ бўлиб ўтмаса, обрўйим тушиб кетади, ўзингиз бир ёрдам қиласиз.

— Хўп деяпман-ку, ўртоқ Зокиров, — мулойимлик билан, лекин ғаши келиб жавоб берди директор. — Айтинг, нималар қилайлик?...

Чакказарб ўқитувчи жуда баланддан келди, газеталарга уни юбиляр сифатида мақтаб чиқиш, мактабда катта деворий газета тайёрлаш, босмахонага «Таклифнома» буюриш, мактаб атрофидаги маҳаллалардан кўплаб ота-оналарни кечага таклиф қилиш, тўн-дўппилар кийгизиш, ниҳоят... иложи бўлса унвон олиб бериш!..

Ё алҳазар, директор бунақа сурбет одамни, айниқса шунча йил педагоглик қилиб фаҳм-фаросати қотиб қолган кишини биринчи кўриши эди. Эртаси кунидан ўқитувчи қирқ йилги сарғайиб кетган ўзи ҳақидаги справкаларни, тавсияномаларни, ёрлиқ қоғозларини, бешикда ётган пайтидаги хира суратларни, хуллас бало-баттарларни бир папка қилиб олиб келди. Унинг энг асосий мақсади ўзини газетага ёздириш, мақташ, сўнгги «шуҳрат»ни олиб қолиш эди.

Хўш, бу ўқитувчи ўзи ким эди? Мактабда чакказарблик қилиб ўқитувчилар дилини оғритган, ўқувчи болаларга ҳатто қўл кўтарган бу кимса энди иззаталаб бўлиб, «буюк инсон» сифатида тантанали юбилейини ўтказишга жон олиб, жон бериб, куйиб-пишиб юрарди.

«Инсоннинг инсондан фарқи бор, етмиш икки нарҳи бор», деганлар донишмандлар. Институт директори бўлган олимнинг донолиги-ю, камтарлигини кўриб фикр қилинг, «юбиляр ўқитувчи»нинг калондимоғлигига нафрат этинг. Ахир, одам бўйига қараб тўн бичиши керак-да! Яхши дўстлар, яхши коллектив сени қанча ҳурмат-иззат билан эъзозласа, ўша сенга катта мукофот эмасми!? Обрў-иззатингдан ҳам юқорига ўзингча манманлик билан интилаверсанг, қор кўчкисига учраган альпинист каби тубанликка тушиб кетасан.

Бир доно айтган экан: «Ҳалол одам ҳамманинг иззатини қозонаман, деб чопиб юриши шарт эмас: иззатнинг ўзи, айтишади-ку, унинг ихтиёрисиз, ўз оёғи билан келсин».

Т. РАСУЛЕВ.

Аркадий Райкин доимо жангда

Башарти кулги инсон умрини узайтириши рост бўлса, биз ҳаммамиз Аркадий Райкиндан қарздормиз. Севикли артистнинг спектаклларида томоша залини ларзага келтирувчи хандон кулгилардан ҳам зўрроқ завқ йўқ — деса бўлади. Саҳна унинг жанг майдони. Хассос сатира устаси ўзининг 70 ёшини айни шу жанг майдонида ўт чақновчи санъат билан қуролланиб кутиб олмоқда.

Бу йўлда эсдан чиқмайдиган саналар кўп бўлган. Бироқ у 28 ёшга чиққанида содир бўлган воқеа актёрга алоҳида қимматлидир: худди ўша куни Райкиннинг севикли маскани — Ленинград миниатюралар театри дунёга келган эди. Энди уни бутун дунёда «Райкин театри» деб атайдилар. Бу коллективнинг «Сатирик асарлари» тўла мажмуасида ўттизтача ном бор, бу йил «Театр хазрати олийлари» деган янги публицистик спектаклни коллектив ўз томошабинлари ҳукмига ҳавола этди. Бу премьерада билет топиш аввалгидек қийин, аммо бугун СССР Халқ артисти Аркадий Райкин бизни ўз уйида кутар эди.

Томошабинларга қанчадан-қанча шодлик бахш этган бу инсон тортинчоқлик билан, уялинқираб кутиб олади бизни. Уни ёрқин нур сочилиб турган саҳнада эмас, балки деразаси Киров проспектига қараган мўъжизгина хонада юмшоқ свитерда кўриш ғалати туюлар экан. Бу ерда Ленинград манзаралари ёнида африкача маросим маскалари, театр қўғирчоқлари, дунёнинг турли тилларидаги китобларга кўзингиз тушади. Режиссер Георгий Товстоноговнинг портрети остига: «Азиз дўстимга. Сизга замондош эканим билан фахрланаман» деган сўзлар ёзилган. Гоголь креслода тасвирланган жажжи ҳайкалча стол устида турибди.

— Гоголнинг, театр— бамисоли бир минбар, унга чиқиб эзгулик дунёсига кўп нарса айтиш мумкин, деган фикри дилимга ўрнашиб қолган, — Райкиннинг сокин, сал бўғиқ овози ички ғайратга тўлиқ. — Камчиликлар устидан кулиш сатирикнинг шунчаки бир мақсади эмас, сатира — камчиликларга дучор бўлган кишиларга нисбатан яхшилик руҳи билан суғорилган. Бу— жонкуяр, эзгу ниятли кишиларнинг санъатидир.

Миниатюралар театрининг бутун ижодий фаолияти шу сўзларни тасдиқлаб турибди.

Ленинград саҳна санъати институтининг талабаси Аркадий Райкиннинг артистлик шуҳрати Всеволод Мейерхольд труппасига қилинган таклифдан бошланди. Аммо ёш актёр лутфан қилинган бу таклифни рад этди. У ўз йўлини қидириб топгиси келарди. Эстрада артистларининг биринчи Бутуниттифоқ конкурсидаги порлоқ ғалаба унинг ижоди барқ уриб яшнашидан дарак берди. Орадан кўп йил ўтгач, Райкинга Ленин мукофоти берилган пайтда ўша конкурснинг жюри аъзоси Леонид Утесов ўз дўстига:

«Мен шундай бўлишини 1939 йилдаёқ пайқаган эдим», деб телеграмма юборди. Эстрада ёш кучларининг сўнгги Бутуниттифоқ конкурсида эса Аркадий Исаковичнинг ўзи жюри раиси бўлди. У санъаткор ёш ўртоқларига нақадар меҳрибонлик қилганлиги яққол кўриниб турар эди!

— Йиллар ўтиши билан маҳорат ҳам қиёмига ета беради, аммо доимо ўқиб, ўргана билиш ва ўзига-ўзи шафқатсиз танқидчи бўла билиш керак. Саҳнага чиқиб олиб: гўё ҳамма пардасини қидираяпти-ю, мен аллақачон топиб олганман демоқчи бўлгандек ғижжакни бир жойда ғиртиллатиб ётган ғижжакчига ўхшаб қолиш мен учун даҳшатли ҳолат бўлур эди...

Райкиннинг иш столида бўлажак китобнинг қўлёзмаси. Ҳозирча унинг жанрини айтиш қийин, аниқроғи, эҳтимол, «ўзи билан ўзи суҳбат», ҳозирги санъат ва унинг қайноқ цехи— сатира ҳақидаги фикр-мулоҳазалар бўлса керак. У— устозлар ва сафдошлари ҳақидаги китоб бўлади. Сафар таассуротлари жуда кўп ўрин олади, албатта. Чунки театр бутун мамлакатимизни айланиб чиққан, чет элларда Европанинг ўнлаб тилларида томошалар кўрсатган. Италияда Ленинград труппасининг ижодий йўлини тасвирловчи китоб босилиб чиқибди, Венгрия ва АҚШда унинг миниатюралари ёзилган пластинкалар пайдо бўлибди. Венгрия пойтахтининг аҳолиси совет артистига юксак шараф билдириб, уни Будапештнинг фахрий граждани деб атабди.

— Биз қайси тилда ўйнамайлик, ҳамиша томоша залининг жонли муносабати биз учун мукофот бўлиб келган, — деб ҳикоя қилади Райкин. — Биз фош этаётган кўпгина иллатлар бошқа мамлакатларга ҳам хос эканига чет эл сафарларида неча марта ишонч ҳосил қилдик. Масалан бюрократ— халқаро ҳодиса. «Хулиган» сўзи Анлияда туғилган. Бундан чиқдики «инсоният кулиш воситаси билан ўз камчиликларидан халос бўлади», деган ибора бутун дунё сатирикларининг шиори бўлиши керак, деб ўйлайман.

Ўтган йиллардаги спектаклларда Аркадий Райкин кўпинча 30 тагача маскали персонажни саҳнага олиб чиққани учун уни «минг қиёфали инсон» деб атайдилар. Бу ажабтовур мажмуада Улуғ Ватан уруши замонидаги шафқатсиз сиёсий сатирадан тортиб севги ҳақидаги ишқий монологларгача ҳамма нарсани топса бўлади. Аммо энди артист маскалардан воз кечди. Довюрак кулги шунқори ўзининг янги спектаклида томошабинлар ҳузурига гримсиз чиқмоқда. Шунда ҳам унинг сўзи аввалгидек мўлжалга бенуқсон тегмоқда.

Юбилей санаси арафасида Ленинград миниатюралар театри труппасига янги артист қабул қилинди. У саҳнага чиқиши биланоқ залда қарсаклар гумбурлайди. Артистлар сулоласининг энг ёш намояндаси— Константин Райкинни томошабинлар шундай қарши олмоқдалар, у Москвадаги «Современник» театри саҳнасида кўпчиликни ўзига ром этди.

— Мен ишлаб чиқаришдаги оилачиликка ҳамиша танқидий назар билан қарар эдим, энди бўлса ўзим шундай «гуноҳ» қилиб қўйдим. Аммо бунинг учун асло афсус қилмайман,— дейди жилмайиб Аркадий Исаакович. — Ўғлим қийин бисотни— сатирани мерос қилиб олмоқда. — Мен учун бу— яқинлашиб келаётган юбилейга энг қимматли тортиқдир.

(ТАСС).

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ.
ЛЕНИНГРАД. Афсонавий «Аврора» кемаси олдида.
В. Таматаев фотоси.

МАДАНИЯТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ШИНАВАНДАЛАР УЧРАШУВИ

Навоий шаҳридаги Глинка номли болалар музика мактабининг ташкил этилганлигига 20 йил тўлган куни турли касб ва ёшдаги санъат мухлисларининг учрашуви бўлиб ўтди. Уларни санъатга бўлган муҳаббати бирлаштирган. Улар шу мактабни битириб чиққан кишилар. Булар орасида профессионал ижрочилар, республика конкурсларининг лауреатлари ҳам бор. Шу кеча мактаб талабалари ва мактабни битириб чиққанлар катта концерт қўйиб бердилар. Концертда классик асарлар ва ижрочиларнинг ўз асарлари янгради.

Ҳозир Глинка номли мактабнинг кундузги ва кечки бўлимларида тўқсон нафар бола таълим олмоқда.

ТАКСИ ҲАЙДОВЧИЛАР— САҲНАДА

Андижондаги таксомотор паркининг «Дилхирож» ансамбли ўзининг деҳқонларга бағишланган янги программасини Олтинкўл районидаги Тельман номли колхознинг 10-бригадаси дала шийпонида кўрсатди. Бригада коллективига «оқ олтин» мавсумида шаҳар такси ҳайдовчилари ёрдам беришяпти. Ҳайдовчи Солибек Исроилов, слесарь Маъмур Гаримшоев санъатини, дала меҳнаткашларининг қаҳрамонона меҳнатлари тўғрисидаги, қўшиқ, рақсларни ижро этган ва шеърларни ўқиб берган бошқа ҳаваскор артистларни томошабинлар қарсаклар билан кутиб олдилар.

Такси ҳайдовчилари янги концерт программасини райондаги бошқа хўжаликларда ҳам намойиш этадилар.

(ЎзТАГ).

БУГУНГИ ТОШКЕНТ.
СУРАТДА: Ленин номли республика пионер ва ўқувчилар саройининг янги биноси.
М. Нуриддинов фотоси.

• Спорт

ҒОЛИБ ЧИҚИШДИ

Москва самбочилар командаси курашнинг шу тури асосчиларидан бири А. Харлампиев хотирасига бағишланган ва пойтахтдаги «Крылья Советов» спорт саройида ниҳоясига етган Бутуниттифоқ турнирида биринчи ўринни эгаллади. Ўзбекистон терма командаси иккинчи, Грузия спортчилари учинчи ўринни олдилар.

Шахсий мусобақаларда вазн категорияси бўйича москвалик Радиф Аптикеев, тошкентлик самбочилардан Равшан Аҳмаджонов ва Бобомурод Файзиев, москвалик Виктор Астахов, олмаоталик Николай Морозов, клайпедалик Геннадий Ботов, тбилисилик Нодар Малвенишвили ва Давид Магалдадзе, самарқандлик Равшан Ғуломов ва олмаоталик Юрий Малиновский ғолиб чиқдилар.

Халқаро ҳаваскорлар кураш федерацияси Бутунжаҳон самбо комитетининг қарорига мувофиқ шу бутуниттифоқ мусобақалари келаси йилдан бошлаб халқаро мусобақа бўлиб қолади.

ЁШЛАР ТУРНИРИ

Фарғонадаги «Спартак» стадионида касаба союзлари кўнгилли спорт жамиятлари марказий советлари ёшлар терма командаларининг футбол бўйича Бутуниттифоқ турнири байроғи кўтарилди. Турнирда ўн олтита команда қатнашмоқда. Ўзбекистондан «Меҳнат» ва «Пахтакор» командалари қатнашмоқда.

Турнир қатнашчилари икки группага бўлиниб, Фарғона ва Марғилон стадионларида 12 кун давомида энг кучли команда ҳуқуқини олиш учун беллашадилар. Чемпион 28 октябрь куни аниқланади.

ҲАР ТЎҒРИДА

УЛКАН ҚОВОҚ

Калифорниядаги Хаф-мунза-бэй шаҳарчасининг аҳолиси ғалати бир мусобақанинг шоҳиди бўлди. У ерда АҚШ билан Канада командалари ўртасида «улкан қовоқ учун жаҳон биринчилигининг биринчи мусобақаси» бўлиб ўтди. Учрашув қанадаликларнинг ҳақиқатда «салмоқли» ғалабаси билан тугади. Уларнинг Виндзор шаҳри юборган қовоғи 171 килограмм келиб, Американинг Пенталума шаҳридан (Калифорния штати) юборилган «даъвогари»дан анча ошиб кетди. Ҳолбуки, «даъвогар» қовоқ ҳам кичик эмас — 143 килограммлик тошни босганди.

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

Химия сизнинг хонадонингизда

Сизнинг квартирангиздаги лакланган ва полировкаланган мебелларингиз баъзан ифлосланиб, чангланиб туради, ёғ доғлари билан қопланиб, сирти хунук бўлиб қолади. Бундай мебелларни ҳамиша дастлабки янгилигидай сақлаш қийин.

«ЛИТБИТХИМ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИДА ТАЙЁРЛАБ ЧИҚАРИЛАЕТГАН
«КОМФОРТ» МАХСУС ДОҒ ОЛИШ ВОСИТАСИ
МЕБЕЛЛАРНИ ТОЗАЛАБ ТУРИШДА ЖУДА ҲАМ ҚЎЛ КЕЛАДИ.

Бу препарат аэрозолли баллончаларга қуйиб чиқарилмоқда. У мебелларнинг сиртига майин суркалади ва шимдириб ишқаланади. Натижада мебелларга сув юқмайдиган, улар барвақт эскирмайдиган бўлади.

Оғирлиги — 160 г. Баҳоси — 95 тийин.

«Комфорт» препаратини тез-тез ишлатиб турсангиз квартирадаги мебелларингиз ҳамиша ярақлаб туради.

Савдо ташкилотларининг раҳбарлари

ДИҚҚАТИГА!

Буюртмалар ушбу адресга юборилсин: 232038. Вильнюс шаҳри, Киртиму кўчаси, 49-уй. «Литхозторг» республика базаси.

«СОЮЗБИТХИМ»НИНГ ЛОЙИҲА-ТЕХНОЛОГ И Я БЮРОСИ

ЭРКАКЛАР, СИЗЛАР УЧУН

21—28 ОКТЯБРЬ КУНЛАРИ
«ТАШОБУВЬТОРГ»НИНГ
28-МАГАЗИНИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИНИНГ ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАЛАРИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН
ЭРКАКЛАР ПОЙАФЗАЛЛАРИНИНГ

САВДО — КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

САВДО-КЎРГАЗМАСИДА ТОШКЕНТ ПОЙАФЗАЛ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ; ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ 2-ПОЙАФЗАЛ ВА ҚЎҚОН ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАЛАРИНИНГ ПОЙАФЗАЛЛАРИ НАМОЙИШГА ҚЎЙИЛГАН.

СИЗ САВДО-КЎРГАЗМАСИДАН КУЗГИ - ҚИШГИ МАВСУМГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ПИШИҚ ВА ЧИРОЙЛИ ОЁҚ КИЙИМЛАРИНИ СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН:

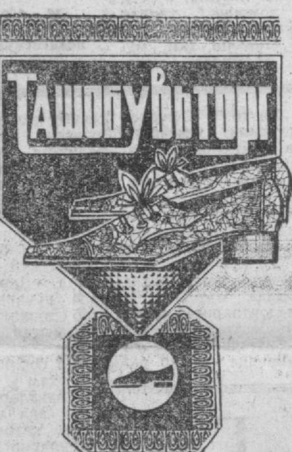

таглиги полиуретанли, пошнаси баландлаштирилган, моделли полуботинкалар;

ичига иссиқ материаллар солинган (таглиги қалинлашган) этиклар;

ичига иссиқ материал солинган эркаклар ботинкалари;

таглиги чармсимон резинадан ишланган оммавий полуботинкалар;

таглиги чармли ва резинали чуваклар;

ҳар хил размердаги хона туфлилари.

СИЗЛАРНИ ПОЙАФЗАЛЛАР САВДО - КЎРГАЗМАСИГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

Магазинга ушбу транспорт воситалари билан бориш мумкин: 18-автобус, 7, 14, 24, 28-трамвайларнинг «Қон қуйиш институти» бекати.

Магазин соат 10.00 дан 19.00 гача ишлайди
Соат 14.00 дан 15.00 гача танаффус.

«ТАШОБУВЬТОРГ»

УЙИНЧОҚЛАР БОЛАЛАРГА МУНТАЗИР

Чиройли ва қувноқ ўйинчоқлар— болалар қизиқиш дунёсининг бир қисми. У ўзи ёқтирган ўйинчоқларни ўйнаб банд бўлганида ўзини ўраб турган дунёни ўрганади, орзуларга тўлиб-тошади, идрок қилабошлайди.

Ҳамма болалар ҳам ҳайвонот оламини севади. Балки сизнинг фарзандингиз ҳам кучук ёки мушукни жуда севиши мумкин.

Нима учун фақат кучук ва мушукни ёқтиради? Яхшиси— хонаки ҳайвонот боғи маъқул эмасми. Унда ахир маймоқ айиқлар, қуёнлар, маймунлар, филлар, мушуклар жамул-жам бўладилар.

ОНАЛАР ВА ОТАЛАР

СИЗЛАРНИ ВА СИЗНИНГ ФАРЗАНДЛАРИНГИЗНИ

«БОЛАЛАР ДУНЁСИ»ГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ.

Фарзандингизнинг хонаки ҳайвонот боғини сиз чиройли, қувноқ, юввош, сержун ҳайвончалар билан бойитган бўласиз.

Сотувга қўйидагилар қўйилган: АЙИҚЛАР (баҳоси 23 сўм 70 тийин ва 24 сўм); КУЧУКЧАЛАР (баҳоси — 7 сўмдан 14 сўм 30 тийингача); ҚУЁНЧАЛАР (баҳоси— 10 сўм, 11 сўм 27 тийин);

ФИЛЛАР: (баҳоси—5 сўм 30 тийин); маймунлар (баҳоси 6 сўм 80 тийин).

ҚИЗ БОЛАЛАРГА ЭСА ҚЎҒИРЧОҚЛАРДАН БЎЛАК МУНОСИБ СОВҒА БЎЛМАСА КЕРАК. «БОЛАЛАР ДУНЁСИ»НИНГ ЖОВОНЛАРИДА ЗЕБО, БАЙРАМОНА КИЙИНГАН ҚЎҒИРЧОҚЛАР КИЧИК ХАРИДОРЛАРИНИ МУНТАЗИРЛИК БИЛАН КУТМОҚДА!

«БОЛАЛАР ДУНЁСИ» ЧАКАНА-САВДО ФИРМАСИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 22/Хда **Кузнинг биринчи куни** (16.00), 23/Хда **Рўйхатларда йўқ**, 24/Х да **Нодирабегим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 22/Хда **Тўйдан олдин томоша**, 23/Х да **Ишонмасанг ўламан**, 24/Х да **Хизматингизга тайёрмиз.**

КИНО

22 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ХАТО БЎЛИШ МУМКИН ЭМАС» — **Қозоғистон.**
«ПАСТОР СИРҒАНЧИҚ ЙЎЛДА» — **Нукус.**
«ШИМОЛ КАШТАЛАРИ» — **Москва.**
«СИОНИЗМ СТРИТ» — **Дружба.**
«АСРЛАР ОША ЯШАМОҚ» — **ВЛКСМнинг 30 йиллиги номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УЧҚУР ГУСАРЛАР ЭСКАДРОНИ» — **Искра** (17, 20.00).
«ТИРИКЛАР ОРАСИДА ЙЎҚОЛГАНЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда);
«ИНКЛАРНИНГ ЙЎҚОЛГАН ОЛТИНИ» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда), **Нукус** (тоқ соатларда).
«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРГА ИШОНМАЙДИ» — **Лисунов номли** (17, 20), **Санъат саройи** (17, 19.30).

23 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ХАТО БЎЛИШ МУМКИН ЭМАС» — **Қозоғистон.**
«ПАСТОР СИРҒАНЧИҚ ЙЎЛДА» — **Нукус.**
«ШИМОЛ КАШТАЛАРИ» — **Москва.**
«СИОНИЗМ СТРИТ» — **Дружба.**
«АСРЛАР ОША ЯШАМОҚ» — **ВЛКСМнинг 30 йиллиги номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТИРИКЛАР ОРАСИДА ЙЎҚОЛГАНЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда);
«ИНКЛАРНИНГ ЙЎҚОЛГАН ОЛТИНИ» — **Нукус** (тоқ соатларда).
«УЧҚУР ГУСАРЛАР ЭСКАДРОНИ» — **Искра** (17.20).
«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРГА ИШОНМАЙДИ» — **Лисунов номли** (11, 14, 17, 20), **Санъат саройи** (12, 14.30, 17, 19.30).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
128-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
КУРСЛАРИГА
Қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ҚЎШИМЧА ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Троллейбус ҳайдовчилари учун ўқиш муддати — 6 ой; трамвай ҳайдовчилари учун ўқиш муддати — 5 ой.

Курсга Совет Армияси сафидан запасга бўшатилган 18 ёш ва ундан катта бўлган йигит ва қизлар қабул қилинадилар.

Қабул қилинганларга ойига 75 сўм стипендия тўланади, бошқа шаҳардан келганларга ётоқхонадан жой берилади.

Билим юртини битирганлардан сўнг битирувчилар Тошкент шаҳридаги трамвай-троллейбус бошқармасига ишга юбориладилар.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, 125-алоқа бўлими, Красновосточная кўчаси, 3 «а»-уй (1, 17 «э»-автобуслар, 18-троллейбус, 13, 22-трамвайларнинг «Красновосточное депо»си бекати).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

23 ОКТЯБРДАН БОШЛАБ

ЯНГИ ПРОГРАММА
«ПРОМЕТЕЙ»
ЦИРК СПЕКТАКЛИ
ПРЕМЬЕРАСИ

А. СКРЯБИН музикаси.

Сценарий автори ва постановкачи режиссёр — СССР Давлат мукофотининг лауреати, СССР халқ артисти

ВЛАДИМИР ВОЛЖАНСКИЙ

ИРИСКА бош ролини ижро этувчи— «АБВГДЕЙКА» телекўрсатувининг масхарабози

ИРИНА АСМУС

Томошалар соат 19.30 да, шанба ва якшанба кунлари 13.00, 16.00 ва 19.30 да бошланади.

ОЛДИНДАН БИЛЕТ СОТИШ КАССАСИ ИШЛАМОҚДА.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

22 ОКТЯБРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.30 «Миллионлар ленинча университети». «Илмий-техника революцияси». 19.00 «Дарё ёқалаб». Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Экономика тежамли бўлиши керак». Сибирь газн ҳақида. СССР Давлат плани нефть ва газ саноати бўлимининг бошлиғи В. Ю. Филановский иштирок этади. 19.50 Спорт программаси. 21.30 «Время». 22.05 Туғилган кунининг 100 йиллигига. «Пабло Пикассо». 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 Халқаро конкурслар лауреати З. Шихмурзаева (скрипка) ва А. Гарин (гитара) чалади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси.

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Кўзгу акси». Мультфильм. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қишлоқ ёшлари». 19.00 Хотин-қизлар командалари ўртасида чим устида хоккей бўйича СССР чемпионати. СКИФ (Москва) —«Андижанка». (21 октябрда ёзиб олинган репортаж). 19.45 «Халқ контроли экрани». 20.15 «Инспектор, ҳайдовчи, пиёда». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Ёш ижрочилар концерти». 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака» 22.20 «Терговни билимдонлар олиб боради». Телевизион бадиий фильм. «Шантаж». 1-серия (рус.). 23.50 Кўрсатувлар программаси.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 Болалар учун фильм. «Асфальт йўлдаги қадамлар». 18.20 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. Совет жамиятининг социал ривожланиши ва маданияти (рус.). 18.50 «Оловларда туғилган». Телефильм. 19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Назарий механика. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Пойтахт области далаларида». 20.50 «Чинор япроқлари». Телефильм. 21.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун Инглиз тили. 21.30 МТ IV.

23 ОКТЯБРЬ— ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 Сизга мавзур шеърлар. 10.45 «Виктор Кингисеппнинг ҳаётидан икки кун». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 11.50 Комитас номли хизмат кўрсатган Давлат квартети коллективининг концерти. Ереванда олиб кўрсатилади. 12.20 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар 15.20 «Меҳнатинг — иқболинг». Кинопрограмма: «Сизни нима ташвишлантиради?». «Кузбасслик директор». 16.00 «Шахмат мактаби». Разрядлилар синфи. 16.30 Замбиянинг миллий байрами— Мустақил деб эълон қилинган кунга. Замбия миллий ансамбли артистларининг концерти. 16.55 «Москва ва москваликлар». 17.25 «Эртак ҳузурида меҳмонда» «Регентруд». Телевизион бадиий фильм. (ГДР).

18.45 «Ҳамдўстлик» телевизион журнали. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Муаммолар, изланишлар, ечимлар». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский олиб боради. 21.00 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси академик рус халқ чолғу оркестри ҳамда СССР халқ артисти Ю. Гуляев концерти. 21.30 «Время». 22.05 Сочидаги «Красная гвоздика» ёшлар қўшиқлари Халқаро фестивали лауреатларининг концерти. 23.20 «Дунё воқеалари». 23.35 «Қримнинг саҳий қуёши». Ҳужжатли фильм. премьераси.

Ўзбекистон телевидениесининг порграммаси.

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Болалар учун. «Ўйлаб топ». (такрорий). 12.00 «Менинг биринчи кемам». Телефильм. 12.30 Рус адабиёти. «Пелагея Ниловна». М. Горькийнинг «Она» романи асосида (рус.). 13.00 Р Парфи. «Қуёш тасвирлари». Адабий композиция. 13.25 «Серпантин», «Пўллар барчага етади», «Воид Собировнинг машаққатли йўллари», «Харасавэй трассалари». Автомобиль транспорти ходимлари кунига бағишланган телефильмлар.

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 Болалар учун фильм. «Циркни севмай бўладими?». 18.55 «СССР Давлат мукофотига номзодлар». Езувчи В. Белов. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Шаҳар устида ҳайкаллар». Телефильм. 20.00 «Дунё воқеалари». 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист М. Убайдуллаева концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш — озиқ-овқат программасининг асоси». 22.20 «Терговни билимдонлар олиб боради». Телевизион бадиий фильм. «Шантаж». 2-серия (рус.). 23.20 Хотин-қизлар командалари ўртасида чим устида хоккей бўйича СССР чемпионати. «Спартак» (Москва области) — «Андижанка». (22 октябрда ёзиб олинган репортаж). 23.55 Кўрсатувлар программаси.

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ бет.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83 совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19. фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот—33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

22 ОКТЯБРЬ, 1981 й. Р—07421. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри. В-2524. Индекс 64691.